

**НАСЛОВ НА
ДОКУМЕНТОТ:**

Финален извештај за стратегиска оцена на влијание на животна средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти покрај патот Р 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево во к.о. Ропотово, на к.п. 1954/2, к.п. 1954/3, к.п. 1954/4, к.п. 1956, дел од к.п. 2222, во општина Долнени

ИНВЕСТИТОР:

Мумин Хасановиќ и Емина Смајовиќ

ИЗРАБОТУВАЧ:

д-р Наталија Ацеска
Овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ:

д-р Наталија Ацеска
Овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина

СОРАБОТНИЦИ:

Биро Шукурски - Прилеп

ДАТУМ:

Април, 2026

МЕСТО:

Општина Долнени

1. ВОВЕД.....	5
2. ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА	7
2.1. ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА	8
3. ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	9
3.1. СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	9
3.2. ПЛАНСКИ ОПФАТ	11
3.3. НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО.....	12
3.3.1. СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР	13
3.3.2. ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРОН РАЗВОЈ	18
3.3.3 РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПЛАНСКОТО РЕШЕНИЕ.....	22
4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	24
4.1. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА	24
4.1.1. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА	24
4.1.2. РЕЛЈЕФ	24
4.1.3. ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	25
4.1.4. КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	25
4.1.5. СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	26
4.1.6. НАСЕЛЕНИЕ.....	31
4.1.7. СТОПАНСТВО	27
4.1.8. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	27
4.2. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ О.....	35
4.2.1. КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ.....	35
4.2.2. БУЧАВА.....	35
4.2.3. ВОДЕНИ РЕСУРСИ	29
4.2.4. БИОДИВЕРЗИТЕТ	29
4.2.5. ПОЧВА.....	30
4.2.6. УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД.....	31
4.3. СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	32
5. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	33
6. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	35
7. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	36
8. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	37
8.1. ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ	38
8.2. ЦЕЛИ НА СОЖС	39
9. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	41
9.1. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО	41

9.2. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ.....	42
9.3. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ.....	42
9.4. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	42
9.5. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА	43
9.6. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ	43
9.7. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЕЛЕНИЕ	43
9.8. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ	43
9.9. ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА	44
9.10. ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ	44
10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	45
10.1. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО	45
10.2. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ	45
10.3. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ	46
10.4. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	46
10.5. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА.....	47
10.6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ	48
10.7. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	48
10.8. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ	49
10.9. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА.....	50
10.10. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ	52
10.11. МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ	54
11. АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	56
12. АЛТЕРНАТИВИ.....	65
13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ	66
14. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	71
15. ПРИЛОЗИ	78
15.1. ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ	79
15.2. СИНТЕЗЕН ПЛАН.....	89
15.3. ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА.....	81
15.4. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ОВЖС И СОВЖС	89

1. ВОВЕД

Согласно проектната програма се изработи Финален извештај за стратегиска оцена на влијание на животна средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти покрај патот Р 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево во к.о. Ропотово, на к.п. 1954/2, к.п. 1954/3, к.п. 1954/4, к.п. 1956, дел од к.п. 2222, во општина Долнени и истиот треба да биде изработен согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на обработка на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко – плански документации и архитектонско – урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл.весник на РМ“ бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 55/16, 99/16 и 134/16).

Просторот дефиниран за изработка на Урбанистичка планска документација за градба со намена Е2 – Придружни и услужни објекти покрај патот Р 1303 - Прилеп – Македонски Брод – Кичево - Бензинска пумпна станица со пратечки содржини, во к.о. Ропотово, општина Долнени, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени.

Согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16) да се изработи Урбанистичка планска документација за градба со намена Е2 – Придружни и услужни објекти покрај патот Р 1303 - Прилеп – Македонски Брод – Кичево - Бензинска пумпна станица со пратечки содржини, во к.о. Ропотово, општина Долнени, врз основа на ажурирана геодетска подлога, проектна програма и извод од план издаден од надлежен орган.

Урбанистичка планска документација за градба со намена Е2 – Придружни и услужни објекти покрај патот Р 1303 - Прилеп – Македонски Брод – Кичево - Бензинска пумпна станица со пратечки содржини, во к.о. Ропотово, општина Долнени, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени ќе се работи соогласно законската регулатива и тоа:

- Закон за просторно и урбанистичко планирање Сл.Весник на Р.М. бр.51/05, Законот за изменување и дополнување на законот за просторно и урбанистичко планирање Сл.Весник на РМ бр.137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11 и 144/12, Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање Сл. Весник на РМ бр.63/12, Правилник за изменување и дополнување на правилникот за стандарди и нормативо за просторно и урбанистичко планирање, Сл.Весник на РМ бр.126/12 и

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка изработка на урбанистичките планови, Сл.Весник на РМ бр.78/06, согласно член 5 од истиот.

- Насоките дадени во истите за предметните катастарски парцели заедно со законската регулатива преставува основа за изработка на Локална урбанистичка планска документација (во натамошен текст ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово, Општина Долнени. Изградбата на комплексот, треба да го поттикне локалниот стопански развој, како и да обезбеди поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Со реализација на овој ДУПД ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социоекономската положба на одреден број на жители од општината Долнени. Важно е да се спомне дека локацијата има многу добра местополжба од аспект на намалени емисии и понатамошно раздвигување на економијата кон населените места кои гравитираат кон овој патен правец.

Врз основа на член 65, став (4) од Законот за животна средина (Сл. Весник на Република Македонија бр. 53/2005, 81/2005 и 24/2007), Владата на Република Македонија, на 20.11.2007 донесе „Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето“.

Според оваа Уредба, стратегиска оцена се спроведува за планските документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето. Стратегиска оцена треба да се направи и на Националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оценка на влијанието на проектот врз животната средина, како на национално така и на локално ниво. Стратегиска оцена претставува процедура за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Стратегиската оцена на животната средина е процес во кој се предвидуваат одредени мерки, кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи.

Преку навремено спроведување на постапката за стратегиска оцена на животната средина се обезбедува идентификување на сите можни негативни и позитивни влијанија на целите на планот, програмата или стратегијата врз

животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

ЕУ Директивите и националното законодавство апелираат да стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ како процес се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел целите на животната средина навреме да се земат во предвид при дефинирање на целите на самиот плански документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој. Стратегиската оцена треба да ги земе во предвид сите влијанија врз животната средина и притоа се стреми:

- Да овозможи вградување на аспектите на животната средина во процесот на урбанистичкото планирање;
- Да ја зголеми ефикасноста при донесување на одлуки во однос на заштита на животната средина;
- Да обезбеди интегриран приод кон животната средина;
- Да го овозможи учеството на јавноста и консултирање со јавноста во процесот на донесување на одлуки;
- Да ја поттикне меѓусекторската соработка;
- Да се вградат одредбите на одржливиот развој (економски, социјални и еколошки аспекти).

Урбанистичката документација за која се однесува Извештајот за стратегиска оцена на животната средина е формирање на градежна парцела – к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени., со намена Е2 (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени.

Изработката на извештајот за стратегиска оцена на урбанистичка документација за изградба овој стопански комплекс врз животната средина, беше изработен од овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина, д-р Наталија Ацеска, во септември 2020 година.

2. ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и

здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој. Стратегиската оцена претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидениот планскиот документ врз животната средина, но пред носење на одлуката за негово усвојување. Процесот на стратегиска оцена опфаќа:

- ✚ Подготовка на Извештај за стратегиска оцена каде што значајните влијанија од планскиот документ се идентификувани и оценети;
- ✚ Консултации со засегната јавност, органот надлежен за работи од областа на животната средина и останатите органи засегнати со имплементацијата на планскиот документ;
- ✚ Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- ✚ Земање предвид на заклучоците од Извештајот и консултациите при финализирање на нацрт планскиот документ;
- ✚ Објавување на одлуката за усвојување на планскиот документ и како стратегиската оцена влијаела врз усвојувањето на документот.

Извештајот за Стратегиска оцена на влијанието на урбанистичката документација за која се однесува Извештајот за стратегиска оцена на животната средина е изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини и има за цел да ги вметне целите на животната средина на подрачјето опфатено со планот во целите дефинирани при изработката на планската документација со што ќе се обезбедат основните начела и воопшто одржливиот развој на општината.

2.1. ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА

При подготовка на извештајот за Стратегиска оцена на влијанието од реализацијата на урбанистичка документација, експертскиот тим ја примени стандардната методологија, која се состоеше од следните чекори:

- Состанок со одговорните лица на инвеститорот;
- Посета на локацијата и проучување на теренот;
- Анализа на сегашната состојба со животната средина на предметниот опфат и неговата непосредна близина;

- Идентификување на медиумите и областите на животната средина кои би биле најосетливи при реализацијата на планот;
- Анализа на урбанистичката планска документација, намената на земјиштето и планираните функции на планскиот опфат;
- Идентификување на веќе постоечките дефинирани цели за заштита и унапредување на животната средина во стратешки документи, како на локално така и на национално ниво;
- Идентификување на потенцијалните негативни влијанија врз здравјето на човекот и животната средина од реализација на урбанистичка документација;
- Оценка на позитивните и негативните влијанија и анализа на значењето, времетраењето и штетноста на истите;
- Предлог мерки за спречување, намалување и ублажување на влијанијата на урбанистичката планска документација врз животната средина;
- Креирање на План за мониторинг на реализација на предложените мерки.

Во подготовката на извештајот за стратегиска оцена на ДУПД за к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени. КО Ропотово, со намена Е2 (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени врз животната средина, беше користена многубројна литература од оваа област, и тоа: националната легислатива, стратешки локални и национални документи, урбанистичка планска документација, извештаи од меѓународни институции од оваа област и др.

3. ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Урбанистичката документација за формирање на градежна парцела к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени. КО Ропотово со намена Е2 (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени, се базира на на концептот со кој се дефинирани точните граници на градежната парцела, дефинирани се површини погодни за изградба на објектите во состав на планскиот опфат.

3.1. СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Со Просторниот план на Р. Македонија се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се

обезбедуваат условите за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесување на Просторниот план на Р.Македонија (на седницата на Собранието на РМ одржана на 11. 06. 2004 година) донесен е и Закон за спроведување на Просторниот план на РМ (Сл. весник на РМ, бр. 39/04), со кој се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на истиот. Просторниот план се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови за региони, за подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за и вон населени места и друга локална урбанистичка планска документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со законот.

Причина за изработка на ДУПД е токму ширењето на малото стопанство и комерцијални објекти, со отворање на нови сервисни. Со оваа ДУПД ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социо-економската положба на одреден број на жители од општината Долнени.

Урбанистичка документација е изготвена согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 24/08), Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл.весник на Р.М.78/06) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на Р.М. бр. 78/06 и 140/07).

Согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, ДУПД како плански документ се изработува во две фази односно како Нацрт планска документација и Предлог планска документација. Урбанистичката планска документација, согласно Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл.весник на РМ бр. 78/06) се состои од:

Документациона основа која содржи:

- Географски и геодетски карактеристики на подрачјето на планскиот опфат;
- Историјат на планирање и уредување на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина;
- Податоци за природни чинители и создадени вредности;
- Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура;
- Графичка документација.

Планска документација која содржи:

- Вид на планот и опис на планскиот опфат;

- Извод од услови за планирање на просторот;
- Планска програма;
- Опис и образложение на планско-проектниот концепт;
- Ифраструктурни системи;
- Мерки за заштита и спасување;
- Технички услови и начин на градба;
- Услови за изградба;
- Графички прилози.

3.2. ПЛАНСКИ ОПФАТ

Просторот дефиниран за изработка на ДУПД за формирање на градежна к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени.КО Ропотово со намена Е2 (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени. Дадените природни фактори го детерминираат просторно-физичкиот развој на опфатот, како составен дел на истиот во неговото опкружување. Од нив произлегува развојот на основните функции и урбаната инфраструктура. Границата на предметниот плански опфат од североисток е оската на сообраќајница - Регионалниот пат Р1303 кој се наоѓа на дел од кп 2222 за која парцела има имотен лист со број 182 издаден на ден 04 12 2019 кој представува зпио односно земјиште под инфраструктурни објекти.

Границата на планскиот опфат ги опфаќа к.п. 1954/2 со површина од 9501м², к.п. 1956 со површина од 2634м², к.п. 1954/3 со површина од 8046м², к.п. 1954/4 со површина од 17547м² и дел од КП 2222 (регионален пат Р 1303) со површина од 1994,75м² во к.о. Ропотово, општина Долнени.

Вкупната површина на планскиот опфатот изнесува 39 723,20м², односно 3,97 ха, и зафаќа земјиште под ниви (IV класа) и вештачки неплодни површини.

Градежната парцела е предвидена со површина од 37 728,45м². Оваа разлика на површини е произлезена од површината која влегува во опфатот надвор од градежната парцела, а представува дел од приклучната и исклучната лента, се до осовината на патот.

Државната урбанистичка планска документација ќе се изработи за локација дефинирана со линија и прекршни точки, во рамки на земјиште кое е во приватна сопственост и дел од земјиште кое е во сопственост на Р. Македонија.

Согласно на ова, границата на опфатот се движи од североисточната страна по осовината на Регионалниот пат Р 1303 (од северозапад кон југоисток) во должина од ~ 293м со тоа што истата завртува под 90о од осовината на патот кон југозапад за 3.0м, се враќа за 270о кон северозапад во должина од ~ 72м,

потоа скршнува ~ под 75о и продолжува во длабочината на опфатот кон југозапад во должина од ~221м, потоа пак завртува ~ под 97о движеќи се кон запад во должина од ~ 34.6м, потоа благо скршнува кон северозапад под агол од ~ 155о и оди до прекршната точка во длаборината на парцелата во должина од 137.5м, потоа скршнува под 270о и се враќа кон североисток во должина од 231м, потоа завртува под 90о движеќи се кон северозапад во должина од ~ 60м, за да на крај заврти под агол од 270о и движеќи се кон североисток, се спои со почетната точка на осовината на Р 1303.

Комплексот се наоѓа на просечна надморска висина од 609.5 до 610.5м, сместен помеѓу месноста Чука од северо исток и месноста Воденичиште од југо запад. Теренот е во благ пад од север кон југ од ~ 0,5%, што е доволно за одводнување на атмосферски и фекални отпадни води.

Највисоката апсолутна кота во рамките на опфатот е 610.47м, а најниската е 609.45м

Границата од североисток е оската на сообраќајницата на Регионалниот пат Р1303. Во непосредна близина од северо западната страна во правец од север кон југ поминува суводолица - река Рибник.

Од погоре изнесената анализа на постоечката состојба, се гледа дека просторот кој е предмет на разработка воопшто не е предходно урбанизиран.

3.3. НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштита на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини со послаби бонитетни класи. Посебни мерки и

активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој;
- рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација;
- насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштита на животната средина;
- создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Согласно горенаведеното предвидена е следната класа на намена:

- Изградбата на сите објекти и инсталации од комуналната инфраструктура, како и целокупното уредување на предметниот опфат треба да се изведува согласно законската и подзаконската регулатива, техничките прописи од областа на урбанизмот, архитектура и градежништво, а во согласност на УПС, како и овие Општи и Посебни услови, што се составен дел на Планот.

Во проектниот опфат се застапени следниве класи на намени Е2 –Бензиска пумпна станица со технички преглед

СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР

Согласно податоците од ажурираната подлога, како и увидот на терен и увидот во списите за сопственост на земјиштето, се констатира дека станува збор за неизградено земјиште, кое согласно податоците од ИЛ бр. 725 и ИЛ бр. 744 издадени од АКН на ден 13.09.2019 год, заведни под бр. 1105-22976/019 и бр. 1105-22977/2019, во листа Б – податоци за земјиштето и право на сопственост, катастарска култура со класа, се потврдува дека станува збор за (зз) земјоделско земјиште – (н) нива со класа 4.

Соседните катастарски парцели, се наменети за земјоделско земјиште. Во непосредна околина нема изградени градби.

Предметната локација се наоѓа на оддалеченост од околу 1.2 км од завршетокот на градежниот реон на с. Ропотово, гледано кон исток.

Од дадените анализи произлегува дека планскиот опфат на овој ДУПД за формирање градежна парцела к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени., со намена Е2 (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО

Ропотово, со респектирање на важечката Законската регулатива може да ја добие конкретната намена со определени параметри.

Во рамките на планскиот опфат нема изградени објекти. Пред парцелата поминува Р 1303 кој представува врска со планскиот опфат, односно врска на опфатот со останатото просторно опкружување. Во рамките на планскиот опфат, согласно добиените податоци од јавното претпријатие за водоснабдување – Студенчица, заведено под 09-1038/2 од 25.06.2020 год, поминува трасата на РВ Студенчица.

Од добиените информации од останатите јавни комунални предпријатија (АЕК Скопје, Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, Македонски Телеком АД Скопје, НЕР Скопје, АД Мепсо) се потврдува дека во рамките на планскиот опфат не постојат и не се вкрстуваат подземни или надземни инсталации, сопственост на погоре споменатите јавни комунални предпријатија.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот кој е предмет на изработка на Државна урбанистичко-планска документација за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево, КО Ропотово, Општина Долнени, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Предметниот простор се наоѓа на територијата на подрачјето “Пелагонија”, коешто согласно Предлог-Репрезентативната мрежа на заштитени подрачја, изработена во рамките на проектната активност Ref. RFP 79/2009 “Развој на репрезентативна мрежа на заштитени подрачја“ од Проектот 00058373-PIMS 3728 „Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Република Македонија“, технички и финансиски поддржана од Програмата за развој на Обединетите нации – UNDP и Глобалниот Еколошки Фонд – GEF е предложено за заштита како подрачје значајно за зачувување/управување со одредени видови. За овие подрачја не се предлага нивно прогласување во некоја од шесте категории на заштита, туку да се превземат соодветни мерки за заштита на видовите.

Предметниот простор се наоѓа во подрачје “Пелагонија” кое е предложено за заштита како Емералд Подрачје.

Доколку при изработка на Државната урбанистичко-планска документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за

- прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје соспецијална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
  - Локалната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
  - Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
  - Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
  - Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Културно наследство во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на нашата држава, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

На подрачјето на катастарската општина Ропотово, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (експертен елаборат):

1. Споменик на паднати борци во НОВ, Ропотово, 20 век;

2. Црква Св.Тројца, Ропотово,1859 година.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина Ропотово нема евидентирани археолошки локалитети.

Според Просторниот план на Р.Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;
- ланирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија" број 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18,168/18) културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Согласно добиените податоци и информации од министерството за култура – Управата за заштита на културното наследство заведено под бр: 17 – 2086/2 од 25.06.2020 год, се потврдува дека во границите на планскиот опфат не постои културно наследство, ниту добра за кои основано се претпоставува дека представуваат културно наследство.

Во рамките на опфатот на североисточната страна поминува Регионалниот пат Р 1303, кој представува врска со останатата патна инфраструктура во државата, односно врска кон с. Ропотово на северо запад, а потоа кон Македонски Брод, а кон северо исток со Прилеп.

Регионалниот пат е со асфалтен коловоз со широчина од 6.0м односно две ленти за движење на возила од по 3.0м, а лево и десно со земјена (тампонирана) банка со променлива широчина од 1.1 – 1.5м.

Асфалтниот пат е во релативно добра состојба, а согласно добиените податоци од Јавното предпријатие за државни патишта, заведено под бр. 10-6745/2 од 06.07.2020 год, во плановите на Јавното претпријатие за државни патишта, за овој патен правец, посебно на овој локалитет не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Согласно на ова а и согласно одобрената Планска програма одобрена од комисијата за урбанизам, заведена со потврда за заверка под бр. 24-4106/4 од 16 06 2020 год, потребно е сите сообраќајни површини (приклучни и исклучни ленти, како и пристапот кон бензинската пумпна станица со пратечки содржини), да се усогласат согласно важечката законска регулатива.

Комунална инфраструктура - водовод

Со оглед дека овој плански опфат е надвор од гредежен реон, не постои водоводна инсталација сопственост на комуналното предпријатие на општина Долнени. Низ планскиот опфат, паралелно со РП 1303, на растојание од ~ од северо запад кон северо исток поминува транзитниот цевковод на РВ Студенчица, кој е евидентиран и за кој согласно податоците од ЈКП Студенчица заведени под 09-1038/2 од 25.06.2020 год, се предвидени заштитни растојанија кои треба да се почитуваат при изградба на идни инсталации, објекти и друга инфраструктура. Согласно податоците цевководот е изведен од спирални челични цевки, со дијаметар од 812.8мм, а со дебелина на ѕид на цевка од 11мм.

Канализација

Со оглед дека овој плански опфат е надвор од градежен реон на урбано подрачје, не постои канализациона инсталација која може да се искористи. За овој плански опфат е потребно да се предвидат пречистителни станици пред испуштање на водите кон реципиент. Одводнувањето на фекалните отпадни води треба да биде во водонепропусни септички јами или пречистителни станици. Атмосферските и технолошките отпадни води пред испуштање во реципиент треба да бидат подложени на соодветен третман. Инфраструктурните градби треба да се вклопат во општиот амбиент.

Електрика

Согласно податоците од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, заведени под бр. 10-1671//7-159 од 19.06.2020 год, не постојат траси на високнапонски или нисконапонски електрични инсталации во рамките на планскиот опфат.

Телекомуникациска мрежа

Согласно податоците добиени под Македонски Телеком АД Скопје во рамките на планскиот опфат не поминуваат траси на ТК инсталации.

Културно наследство

Заштитата на културното и историското наследство е важен сегмент во вкупниот развој на општеството. Потребно е максимално запазување на интегритетот на спомениците на културата од градежен, културен, историски и функционален аспект и истите треба да бидат вклопени во културниот живот и туристичко – рекреативната понуда на општината, со нивното ефикасно поврзување со сообраќајната инфраструктура. Ревитализацијата ќе значи нивно перманентно долгорочно наменско користење, како предуслов за нивно зачувување за подолг временски период. Согласно добиените податоци и информации од министерството за култура – Управата за заштита на културното наследство заведено под бр: 17 – 2086/2 од 25.06.2020 год, се потврдува дека во границите на планскиот опфат не постои културно наследство, ниту добра за кои основано се предпоставува дека представуваат културно наследство. Аналогно на тоа не е потребно изготвување на Заштитно конзерваторски основи за подрачјето на планскиот опфат, односно не е потребно да се вгради соодветен режим и степен на заштита.

Во рамките на планскиот опфат, согласно податоците добиени од ажурираната геодетска подлога, не постојат изградени градби или градби во изградба.

3.3.1. ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ

Просторот што е предмет на анализа, а потоа и на изработка на оваа Државна урбанистичко планска документација представува неизградено земјиште. Реализацијата на вакви стопански капацитети е во функција на определбите од Просторниот план на Република Македонија, за концентрирана дисперзија на стопанските активности.

Изградбата на комплексот, треба да го поттикне локалниот стопански развој, како и да обезбеди поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот.

Со урбанистичко планската документација која треба да се разработи треба да се предвиде една градежна парцела со група на класа на намена Е2.

Во рамките на катастарските парцели, со формирање на градежна парцела треба да се предвидат бензинска пумпна станица со пратечки содржини, (бензинска пумпна станица, станица за точење на ТНГ, продажен простор,

автосервис, вулканизер, сервис за миѐње на возила, паркиралишта, мотелски единици, ресторански дел, простор за одмор и рекреација) и др. пропратни содржини како и комплетна внатрешна инфраструктура со решавање на статичен сообраќај, потребно паркирање, внатрешни сообраќајници, партерно и хорикултурно уредување и заштитно зеленило.Објектите ќе бидат поставени на растојание поголемо од 20 м во однос на заштитниот коридор на Р 1303.

Во согласност со намена потребно е да се определи оптимално решение на организација, со можност за дефинирање на утврден простор за изградба на повеќе градби, како и дефинирање класата на намени согласно податоците од Условите за планирање.

Со планската документација потребно е да се предвиде утврден простор за повеќе градби, кои ќе бидат економски оправдани и ќе овозможат реална урбанизација на просторот каде треба да се обезбедат квалитетни услови за работа, времено сместување во наредниот период и одмор, а ќе бидат во согласност со законските прописи и норми, односно согласно:

- Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.в. на Р.М. бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/2016, 64/18 и 168/18 год),
- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/2017 и 86/18год.),
- Правилникот за поблиска софржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план за вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Сл. Весник на РМ бр.142/15).

Во рамките на просторот предвиден за разработка нема дефинирано градежни парцели, затоа што истиот е надвор од градежен реон, а земјиштето е обработливо – ниви со класа 4. Пред опфатот поминува Регионалниот пат Р1303 Прилеп – Македонски Брод- Кичево. Покрај асфалтниот дел од патот и банкните, продолжува и неуредено ниско зеленило. Со цел да се согледаат подетално сите податоци од досегашното излагање, направен е табеларен биланс на сите параметри од постоечката состојба, во рамките на опфатот.

БИЛАНС НА ПОВРШИНИТЕ - ПОСТОЕЧКА СОСТОЈБА

1.	ОБРАБОТЛИВО ЗЕМЈИШТЕ		
	- обработливи површини - ниви калса 4	37728.45 м2	94.97%
2.	СООБРАЌАЈНА МРЕЖА		
	- Асфалтен коловоз на Р 1303	877.53м2	2.20%
3.	ЗЕЛЕНИЛО		
	- Неуредени зелени површини покрај патот Р 1303	1117.22м2	2.83%
	ВКУПНО ВО ГРАНИЦИ НА ОПФАТОТ -	39 723.20м2	100.00 %

Во рамките на опфатот кој изнесува 37723,20м², од направената анализа на постојната состојба се констатира дека поголем дел од опфатот ќе биде наменет за класа на намени Е- инфраструктура, Е2-комунална супраструктура (бензинска пумпна станица со пратечки содржини). На 1117.22м² има постоечко зеленило кое всушност е делот од трупот на патот Р1303. Останатата површина од 877,53м² е површина од асфалтниот коловоз на Р1303.

Основната класа на намена на планскиот опфат е:

“Е“ – инфраструктура, односно основна класа на намена:

“Е2“ – комунална супраструктура (бензинска пумпна станица со пратечки содржини и услужни центри).

Во граници на планскиот опфат се планираат и компатибилни класи на намена на основната:

“А4“ – времено сместување (мотелски единици) со пратечки содржини

“Б3“ – големи угостителски единици

“Д3“ – спорт и рекреација

“Г3“ – сервис за моторни возила

Во согласност со ваквата намена, потребно е да се определи оптимално решение на организација на парцелата со можност за утврдување на максимални површини за градба на повеќе градби во рамки на градежната парцела, утврдување на максимални висини и спратност на градбите, согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/2017 и 86/18год.), со дефинирање на процент на изграденост и коефициент на искористеност на парцелата согласно истиот Правилник.

Максималната висина треба да биде усогласена согласно процентот на изграденост и коефициентот на искористеност, а во корелација со потребниот број паркирни места.

Сообраќајно поврзување

Релевантните регионални патни правци за предметната локација според Просторниот план на Република Македонија (2002 - 2020 г.) влегуваат во групата на регионални патишта "P1" и "P2" и се со ознака:

- P1303 - (Прилеп-врска со P1101-Македонски Брод-Кичево-врска со A2).
- P2336- (Стари Град-врска со P1312 –Богомила-Ропотово-врска со P1303).
- При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16).

Комплексот треба да биде лоциран на десната страна на Регионалниот пат P 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево во к.о. Ропотово општина Долнени, во правец од од с. Ропотово кон с. Долнени, со влез и излез во десна страна на P 1303.

Растојанието од завршетокот на градежниот реон на с. Ропотово, односно од постоечка улица во с. Ропотово, до почетокот на предметниот комплекс е 1100м, односно окоу 1.1км, а гледано од страната на која е дозволен влез во комплексот, растојанието е ~ 1.3 км.

Ако се анализира правецот од бензинската пумпна станица, која се приклучува кон P 1303 со излез во десно (без да ја сечи осовината на патот), до наредниот приклучок, кога се оди кон с. Сарандиново растојанието е ~ 1.6 км.

При понатамошна разработка на посебна документација – сообраќајно решение за измена на режим на сообраќај, ќе се дадат детални пресметки за должините за приклучната и исклучната лента заедно со потребните клинови, која согласно законската регулатива за брзина од 60км/час треба да биде ~ 90м за лента за забавување, додека ~ 115м за лента за забрзување.

При точна пресметка, согласно законската регулатива се добива $50+40 = 90\text{м}$ за лента за исклучување (забавување), додека $75+40 = 115\text{ м}$ за лента за забрзување.

Во прилог на овој извештај ќе биде приложено димензионирање на лентите за забавување и за забрзување.

Географската положба и сообраќајната поставеност на оваа локација одат во прилог за оформување на плански опфат за поставка на бензинска пумпна станица со пратечки содржини.

Реализацијата на Државната урбанистичко-планска документација за изградба на бензинска пумпна станица покрај P 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево, КО Ропотово, Општина Долнени на површина од 3,97 ha, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната економија и согласно определбите на Просторниот план на Р Македонија треба да базира на законитостите на пазарната економија и примена на релевантната законска

регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија врз животната средина.

Планскиот опфат ги зафаќа КП 1954/4, КП 1954/3, КП 1956, КП 1954/2 и дел од КП 2222. Површината на планскиот опфат е 3,97 ha и зафаќа земјиште под ниви (IV класа) и вештачки неплодни површини.

Во граници на планскиот опфат покрај основната класа на намена E2, треба да се планираат и компатибилни класи на намена на основната и тоа: A4 – времено сместување (мотелски единици) со пратечки содржини, B3 – големи угостителски единици, D3 – спорт и рекреација и G3 – сервис за моторни возила. Врз база на добиените Условите за планирање кои треба да претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија, ќе се продолжи кон разработка на соодветна документација, согласно законската регулатива.

3.3.2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПЛАНСКОТО РЕШЕНИЕ

Обемот, динамиката на финансирање и реализација на планските решенија на изработка на ДУПД за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово, Општина Долнени, ги опфаќа сите трошоци за планирање, проектирање, подготвување (уредување) на земјиштето, изградбата на објектите, надворешните инсталации и сообраќајните површини.

Секако дека има и други трошоци освен наброените, што влијаат на висината на вкупните средства потребни за реализација на еден ваков документ. Секако определување на трошоците за реализација на овој опфат наречени економско образложение е соочено и оптоварено со низа ограничувања и истите реално ќе произлезат од вредностите пресметани со Основните проекти, а се изложени и од чести промени на цените на пазарот, неможноста да се утврдат одделни ставки на трошоци, непредвидливост на одделни трошоци, обемот на уредување на градежното земјиште, постојаниот расчекор помеѓу потребите и можностите, недостаток на егзактни елементи за докажување на одредени претпоставки и слично. Економското образложение за оправданоста на планскиот концепт произлегува од местоположбата на локалитетот и планските решенија кои ги нуди предметниот план.

Реализацијата на ДУПД за изградба на стопански комплекс (бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, Општина Долнени, ќе биде во функција на развој на локалната економија и согласно определбите на Просторниот план на РМ треба да биде

поставена врз принципите за заштита на животната средина и одржлив локален и национален развој.

Урбанистичко планката документација, кој е основен развоен документ, има крајна цел преку:

- естетско-композициско уредување на просторот
- рационално користење на земјиштето
- оформување амбиентални целини
- почитување и надградување на пејсажните вредности
- оформување културен пејсаж
- почитување и валоризација на културното и градителско наследство
- вклопување или реконструкција на постоечки градби и инфраструктура
- подигнување хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепираните лица
- вградување заштитни мерки
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето
- предвидување мерки за заштита на животната средина, особено превенција и
- спречување на негативни влијанија врз животната и работна средина,
- да ги утврди параметрите кои се потребни за издавање на одобрение за градба, при реализација на ДРЖАВНА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА за изградба на БЕНЗИНСКА ПУМПНА СТАНИЦА покрај Р 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево во к.о. Ропотово општина ДОЛНЕНИ.

Реализацијата на предвидената ДУПД, ќе биде во функција на одржливиот развој преку подобрување на инфраструктурното поврзување на регионот и обезбедување соодветни услуги и модернизација на сообраќајот во регионот. Основа за изработка на ДУПД ќе биде Просторниот план на Република Македонија, односно Условите за планирање на просторот со тех.бр. У20419. Исто така издадено е и Решение за услови за планирање под бр. УП1-15 297/2020 од 11 03 2020.

Реализацијата на Државната урбанистичко-планска документација за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р 1303 Прилеп – Македонски Брод – Кичево, КО Ропотово, Општина Долнени на површина од 3,97 ha, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната економија и согласно определбите на Просторниот план на Р Македонија треба да базира на законитостите на пазарната економија и примена на релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија врз животната средина

4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Заради дефинирање на целите на заштитата на животната средина во постапката на Стратегиската оценка на ДУПД (цели на СОЖС), беше извршен преглед и анализа на карактеристиките на подрачјето планирано за изградба на стопански комплекс, карактеристики на локација и тоа: географска положба, релјеф, геолошки карактеристики, климатски и сеизмички карактеристики, население, стопански развој и културно-историско наследство.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на животната средина, односно анализа на најосетливите елементи кои би можеле да бидат афектирани од реализацијата на овој плански документ.

4.1. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА

Локацијата која е предмет на работа е неизградено земјиште во рамките на к.п. 1954/2, 1954/3, 1954/4, 1956 и дел од КП 2222 во к.о. Ропотово, општина Долнени.

4.1.1. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА

Општина Долнени се наоѓа во северозападниот дел на пелагониската котлина на надморска височина од околу 600м. Формирана е со Законот за територијална поделба и Законот за локална самоуправа од 1996 година, а проширена е со припојување на општина Житоше со последниот Закон за територијална организација на Република Македонија од 2004 година. Општина Долнени зафаќа површина од 412,43 км², и истата може да се подели на две релјефни целини. Поголемата целина, која зафаќа 2/3 од површината, претставува рамничарски дел каде главно се обработливи површини (90%) , а втората целина, која зафаќа 1/3 од вкупната површина, претставува ридско-планински дел, од кој пак половина е прекриен со пасишта, а половина со шуми (дабова, букова, јасен и др.).

4.1.2. РЕЛЈЕФ

Рамничарскиот дел на општина Долнени располага со голем фонд обработливо земјиште што се користи за повеќе намени во земјоделското производство, додека на помал дел се развиваат природни пасишта и ливади. Во северниот дел релјефот е планински, претежно со благи падини (освен во највисоките

делови), испресечеени со поголем број речни долини што слегуваат кон Пелагонија. Највисоките врвови Гол Рид, Мукос, Кодростан, Лута итн., достигнуваат од 1500 до 1700 м.н.в. Во овој дел се распространети најважните природни ресурси: шумите (претежно дабова и букова), планинските и ридските пасишта, извори и природни водотеци (реки и потоци), разновиден животински и растителен свет, рудни наоѓалишта на квалитетен мермер и друго.

Кон северозапад и исток рељефот на општина Долнени е ридско-планински. Особено интересен регион во тој поглед е пределот на јужните ограноци на планината Бабуна со врвот Златоврв (1.422 м.н.в.).

4.1.3. ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Во геолошка смисла, подрачјето на општина Долнени припаѓа на две макроеотектонски целини. Најголем дел од теренот припаѓа на Пелагонискиот хорстантиклинориум, а само околината на населените места Лажани, Кошино и Дебреште, припаѓа на западно-македонската геотектонска зона. Во рамките на Пелагонот, доминантна карпеста формација е комплексот на гнајсгранитоиди, што го чини јадрото на целата структура, потоа микашисти, а комплексот завршува со мермер и доломити. Источниот раб на подрачјето го чинат највисоките делови на Даутица, изградени главно од крастифицирани мермери, во чија основа лежат гнајсеви, гранити и микашисти. Северниот и источниот раб се изградени од карпести маси на силикатниот гнајсгранитоиден комплекс, од кој се изградени и масивите на Бабуна и Дервен. Централниот дел и јужниот раб претставуваат област на депресија исполнета со неогени езерски седименти со дебелина од над 2000м, составени од чакал, песок и глина. Овие седименти од хидрогеолошки аспект се карактеризираат со појава на подземни води во плитката приповршинска издан, кои главно се загадени поради влијанието на антропогениот фактор. Длабоката изданска зона, под 80м, претставува аквифер со артески карактер и добри квантитативни параметри, но овие води најчесто се со висока содржина на железо или минерали.

4.1.4. КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Климата во ниските делови на општина Долнени, од 600 до 900 м.н.в., има топли континентални карактеристики. Котлинскиот карактер на Пелагонија послабо е изразен, поради поголемата надморска височина. Повисоките планински делови се карактеризираат со студено-континентална клима (900-1.100м.н.в.), подгорско-континентална клима (1.100-1.300м.н.в.) и горско-континентално-планинска клима (1.300-1.650м.н.в.). Просечната годишна температура во котлинскиот дел изнесува 11,2°C, а просечната сума на врнежи изнесува 576 мм.

4.1.5. СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Во сеизмички активните региони влијанието и последиците од силните земјотреси врз животната средина можат да бидат многу сериозни и деструктивни. Покрај разурнувањата на инфраструктурата и објектите, негативните ефекти по животната средина се појавуваат на просторите на разурнатите објекти, пропратени со појава на пожари. Во соодветните планови за земјотресите исто како во соодветните акции после силните земјотреси, постои можност за настанување на оштетувања на системите опасни за животната средина. Овие системи може да бидат извори на значајни загадувања (хемиски, металуршки и слични постројки). Оштетувањата на капитални инфраструктури како што се нафтоводи, гасоводи, далноводи може да имаат исто така деструктивни ефекти врз животната средина. Иако силни земјотреси не се случуваат многу често нивниот деструктивен потенцијал е доволно предупредувачки. Оттука мора особено да се има во предвид сеизмичкиот аспект во заштитата на животната средина, со оглед на фактот што Република Македонија се смета за изразито сеизмички активно подрачје. Според тоа планираните објекти треба да бидат проектирани и изведени соодветно, за да бидат резистентни на максимално очекуваните потреси за оваа епицентрална зона.

Врз основа на досегашните сеизмолошки истражувања и макросеизмичката реонизација на територијата на РМ, очекуваните максимални земјотреси од локални или далечински жаришта, во рамките на урбаното подрачје ќе се манифестираат со епицентрален интензитет до VII° според МКС скала. Досега за градот Прилеп не се правени подетални микросеизмички истражувања.

4.1.6. НАСЕЛЕНИЕ

Општина Долнени ја сочинуваат 35 населени места, во кои според пописот од 2002 година живеат 13.568 жители. Но оваа бројка денес со сигурност е поголема и надминува 14.000 жители. Сите населени места се од рурален карактер. Половината од вкупното население живее во неколку населби кои имаат помеѓу 1.000 и 3.000 жители, додека другиот дел од населението е сместено во останатите населби кои имаат од 100 до 400 жители. Административниот центар на општината е сместен во н.м.Долнени. Населението во општина Долнени е со мешан етнички состав, од кое најдоминантни се македонците со 36,84%, па потоа албанците со 27,65%, турците со 19,14%, бошњациите со 15,41%, србите со 0,1% и останати со 0,5%. Од вкупното население, во половата структура доминатни се мажите со 52,33%, додека жените се 47,67%, а работоспособни се 60,94% (помеѓу 15-65 години). Социјалната структура на населението укажува на изразито земјоделска општина, бидејќи половина од работоспособното население се земјоделци, додека со неземјоделски активности се занимаваат само 11% од вкупното население во општината.

4.1.7. СТОПАНСТВО

Во стопанството на општина Долнени доминантно место зазема земјоделското производство, додека многу мал дел отпаѓа на останатите стопански дејности, меѓу кои најзастапени се услужните дејности и трговијата и сосема незначително индустријата.

Земјоделството како најзастапена стопанска дејност, претставено е главно преку поледелско производство. Од културите кои се одгледуваат најзастапено е производството на тутун (90%) и житните култури. Сточарството е застапено преку чување на крупен добиток (6.200 грла крави и телина) во домаќинствата, преку ситен добиток (14.500 овци, 1.400 свињи, 1.000 кози), живинарство (4.000 кокошки) преку една фарма и домаќинствата. Во општина Долнени 30% од работоспособното население се вработени, а додека 70% од работоспособното население се невработени. Во општина Долнени постојат 257 деловни субјекти, и тоа:

- трговски друштва, трговци поединци, трговија на големо и мало, услужни дејности, градежништво и др.	156
- транспортни претпријатија	35
- рибарство	1
- ресторани	10
- амбуланти	8
- стоматолошки ординации	5
- аптеки	2

Образованието во општина Долнени е застапено со 7 основни училишта во населените места Дебреште, Долнени, Десово, Ропотово, Лажани, Црнилиште и Житоше, во кои се вработени околу 250 лица и учат околу 2.000 ученици.

4.2. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

При стратегиската оцена на планскиот документ посебно внимание треба да се посвети на состојбата на животната средина, па со таа цел беше направен преглед и анализа на состојбата на сите елементи на животната средина, кои би биле најосетливи при реализацијата на ДУПД за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини - КО Ропотово Општина Долнени.

4.2.1. КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Според информациите за активностите на МЖСПП за мерење на квалитет на воздух со помош на автоматските станици за мониторинг на воздух утврдено е дека на територија на Општина Долнени нема таква мерна станица за мерење и следење на квалитет на воздух. Се претпоставува дека во Општина Долнени, состојбата со квалитетот на воздухот е задоволителна. Тоа се должи на фактот што во општината не постојат големи индустриски капацитети од поголеми размери кој што во значителен обем би влијаеле на квалитетот на амбиентниот воздух.

Во близина на планскиот опфат не постојат стационарни извори на загадување на воздухот, освен близината на магистралниот пат Прилеп – Македонски Брод и останатите регионални патишта како резултат на интензивните движења на овие патни правци. Најголемото влијание на загадувањето на воздухот во општината е резултат на начинот на затоплување на домовите на локалното население, при што во најголем број случаи се користи огревно дрво или јаглен, што не е случај за овој плански опфат бидејќи се наоѓа вон населено место.

4.2.2. БУЧАВА

Во Општина Долнени не постојат релевантни податоци за мерења на нивоата на бучавата врз животната средина, што значи дека не постојат никакви пишани документи кои би потврдиле официјални податоци од аспект на мерење на бучава.

Доколку се земе местоположбата на планскиот зафат, може да се заклучи дека во подрачјето на овој стопански комплекс нема да се надмине нивото на бучава

над доволената граница, во согласност со дозволените прагови на бучава, утвредени во Правилникот за гранични вредности на ниво на бучава во животната средина (Сл. весник на РМ, бр. 79/07). За подрачје со IV степен на заштита, како што е предметното подрачје – каде се дозволени зафати во околината, подрачје без станови, наменето за индустриски или занаетчиски или други слични производствени дејности, транспортни дејности, дејности за складирање и сервисни дејности и комунални дејности кои создаваат поголема бучава максимално дозволено ниво на бучава е до 70 dBA во тек на денот и до 60 dBA во тек на ноќта.

4.2.3. ВОДЕНИ РЕСУРСИ

Од хидролошки аспект, општина Долнени е релативно сиромашна со води. Единствен поголем природен хидролошки ресурс е ``Извор``, во близина на н.м.Дебреште. Тоа е површински извор со релативно голем капацитет, во просек 100л/сек, со оформен природен водотек во должина од 4км до крајниот влив. Природни реки што течат во општина Долнени преку целата година се Стрешка Река, Голема Река, Зрзеска Река, река Саждејца и др. Вкупната должина на постојните природни водотеци и водните канали изнесува 140км. Единствената водна акумулација е рибникот АД ``Рибник``-Долнени. Нивото на подземните води на територијата на општината е многу високо.

4.2.4. БИОДИВЕРЗИТЕТ

Во непосредна околина на локацијата уочени се обработливи земјоделски површини и благи брдски појаси со претежно суви тревести екосистеми вообичаени и карактеристични за низинско-брдските предели.

Низинско-брдските површини содржат најголем дел автохтони видови на грмушки и дрвја и помал дел на алохтони растенија. Доминанти растителни видови се кучешкиот трн (*Rosa Canina*), акацијата (*Robinia pseudo acacia*), јасен (*Fraxinus angustifolia*), огнен трн (*Pyracantha spp.*), бреза (*Betula verucosa*), смрека (*Juniperus*), топола (*Populus*), платан (*Platanus orientalis*), капина (*Rubus*). Земјоделското производство е од големо значење за прилепскиот регион. Имајќи го во предвид рамничарскиот и ридско планинскиот релјеф, со кој во голема мера се одредува карактерот на земјоделското производство во кое преовладува: сточарството (говедарство, овчарство, козарство и свињарство), живинарството (кокошки) и пчеларство, поледелството: житните култури (пченица, јачмен, рж, овес и пченка), индустриските (сончоглед, маслена репа, тутун, шекерна репа и друго), фуражните култури, (пченка силажа, луцерка, експарзета, сточен грашок, граорица, вештачки ливади и др.), нивските култури (компир, бостан, грав и друго), градинарските (домат, пиперка, кромид, зелка и

др.) овоштарството (јаболко, праски, кајсии, сливи, вишни и друго), лозарството (вински и трпезни сорти), печурки, природни ливади и пасишта. Од ова може да се заклучи дека аграрот во прилепскиот регион, дава големи можности за развој на стопанството, со отварање на нови работни места, остварување на финансиски ефекти и добар стандард на населението во руралните средини.

Во најблиското опкружување на локацијата се среќаваат земјоделски обработливи земјишта на кое претежно има градинарски култури. Од индустриските најмногу се среќава тутунот (*Nicotiana tabacum*), од градинарските зелка (*Brassica oleracea*), кромид (*Allium fistulosum*) од трајни насади сливи (*Prunus domestica*), кајсии (*Prunus persica*), цреши (*Prunus avium*), вишни (*Prunus cerasus*) и др.

Во испитуваниот регион богато е развиена исто така и пелевелната и рудералната вегетација (ass. *Geranio-Sylibetum*). Најчести видови кои можат да се сретнат на локацијата од оваа рудерална вегетација се *Papaver rhoeas*, *Rumex pulcher*, *Xanthium spinosum*, *Sambucus ebulus*, *Hordeum murinum*, *Balota nigra*, *Conyza canadensis* и други.

На поголем дел од необработените површини лесно може да се сретнат растенија како што се: треви (*Senecio vulgaris*), вратика (*Lolium tempoletum*) *Glebomis segetum*, булка (*Papaver rhoeas*), љубичица (*Viola sp*), бодлика (*Sircium arvense*), глугварче (*Teraxacum officinale*), тегавец (*Plantago spp*), ливадска трева (*Poa spp.*).

Најдоминантни птици што се присутни во близина на планскиот опфат се див гулаб (*Columbia livia*), чавка (*Pica pica*) и врапче (*Passer montanus*). Од зимските преселници се детектирани сколовранецот (*Sturnus vulgaris balcanicus*), враната (*Corvus cornix*) и чавката (*Corvus monedula*). Можно е на подрачјето да се присутни еребица камењарка (*Alectoris graeca*) и полска еребица (*Perdix perdix*), како и степската ветрушка (*Falco naumanni*)

Во испитуваното подрачје се среќаваат и одредени видови на рбетници, претежно претставници на водоземци и влекачи. Почесто присутни видови се ридската желка (*Testudo hermanni*) и полската желка (*Testudo graeca*), кои се регистрирани според листата на IUCN глобална категорија на закана како ранлив вид (*Testudo graeca*), односно блиску до вид под закана (*Testudo hermanni*). Во пределот на испитување нема забележано загрозени видови ниту од флора и фауна, ниту пак ендемични видови заштитени со закон.

4.2.5. ПОЧВА

Рамничарските делови се воглавно со почви од III бонитетна класа, со умерено длабок солум, умерена плодност и средни приноси. Ридчестите делови на планскиот опфат се од V-VII бонитетна класа.

Терените на кои се наоѓа Општина Долнени припаѓаат на станишта на плоскач и цер. Тие станишта во градот се наполно уништени, а во неговата непосредна околина се трансформирани во земјоделски површини и пасишта од заедницата на степски ливади. Сочуван е мал фрагмент од шума со црн бор во локалниот Шаторов камен што е на релативна одалеченост од планскиот опфат.

На предметното подрачје, земјиштето е од V бонитетна класа. Заштитата на земјоделското земјиште, како една од приоритетните определби на Просторниот план, од аспект на забрана на пренамена на земјиште со квалитет од I-ва до IV-та бонитетна класа за неземјоделски цели се регулира со Законот за земјоделско земјиште (Сл. весник на РМ, бр. 135/07). Согласно Законот за земјоделско земјиште, при зафаќање на нови земјоделски површини од I, II, III и IV-та бонитетна класа, предвидени со програмата за изработка на урбанистички планови и проекти, единиците на локалната самоуправа се должни да прибават согласност за трајна пренамена на земјиштето од министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Најзастапени почви за длабочина на фундаирање до 2,0 м се чакално-песокливите почви чија носивост изнесува до 280-300 кн/м², а на глиновито-песокливите до 120-200 кн/м². За фундаирање на објекти со поголеми висини од П+З ката или сложени конструкции со поголеми распони задолжителни се посебни локални геомеханички испитувања на почвата во рамките на габаритите на објектите.

Процесот на уништување и нарушување на почвата во непосредна близина на планскиот опфат е инициран од несовесниот однос на човекот како фактор, деструктивни промени на почвениот слој заради неправилна обработка на аграрните површини, ерозија на земјиштето, систематско и стихийно уништување на шумите и соголнување на земјиштата.

Општо познато е дека во се поголема мера се користат загадени води за наводнување на плодните површини, дека почвите се со поголеми промени на физичко хемиската структура поради употреба на хемикалии (агрохемиски средства). Неправилното управување со отпад како и со отпадните води е уште една од причините за промена на квалитетот на почвата.

4.2.6. УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Формирано е од Советот на општина Долнени во 1998 година, но активно почнува да работи од 2000 година. Основна дејност на ЈКП`ДОЛНЕНИ`е давање на услуги на граѓаните од територијата на општина Долнени од областа на водоснабдувањето, одведувањето на отпадни води, изнесување на комунален отпад од населено место до депонија и одржување на јавни

површини.ЈКП`ДОЛНЕНИ` стопанисува со водоводни системи во 22 населени места од општина Долнени, со што се опфатени околу 80% од вкупното население и водоводна мрежа со вкупна должина од 132,2 км.ЈКП`ДОЛНЕНИ` стопанисува со канализационите системи во населените места Дебреште, Лажани, Црнилиште и Житоше, со што се опфатени канализациона мрежа со вкупна должина од 24,2 км и 3 пречистителни станици.

ЈКП`ДОЛНЕНИ` изнесувањето на комуналниот отпад од населените места го врши на две времени депонии, од кои едната е во близина на н.м.Дебреште на површина од 11.000м², а другата е во близина на н.м.Црнилиште на површина од 8.000м². Висината на надоместокот за извршена услуга од страна на ЈКП`ДОЛНЕНИ`изнесува:

- 20 ден./м³ за вода од`Студенчица`
- 25 ден./м³ за вода од бунари (пумпи)
- 40 ден./м³ за правни лица
- 100 ден. по домаќинство за изнесување на отпад

Процентот на наплата на услугите од страна на ЈКП`ДОЛНЕНИ` се движи околу 60%.Јавното комунално претпријатие Долнени, располага со едно специјално возило-камион за изнесување на отпад, набавено во 2010 година, едно возило-камион кипер, набавено 2002 година и рачен алат како и опрема за одржување на водоводните и канализационите системи. Според овие податоци, може да се заклучи дека со оглед на потребите на општината во однос на управувањето со отпадот, недоволен е бројот на мобиланата механизација, како и бројот на контејнери во споредба со бројот на населените места и жителите од оваа општина.Собирањето на отпадот во населените места се врши во контејнери со капацитет од 5м³, 3м³ и 1,1м³, а изнесувањето се врши со специјално возило за таа намена. Динамиката на празнење на овие контејнери е еднаш неделно, а каде има потреба и почесто.

4.3. СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Со цел да се насочи планскиот развој кон реално, економски издржано и еколошко квалитетно решение во однос на карактерот и намената на просторот, системот на градби и стандарди, сообраќајот и структурата потребно е да се реализираат целите на планскиот документ. За таа цел најпрвин треба да се скенираат постоечките проблеми кои се однесуваат во и околу планскиот опфат. Во случајот таквите проблеми се однесуваат на следното:

- **Неконтролиран урбан развој и појава на пренаселеност во општината.** Предмет и главни цели на ДУПД е да изврши изготвување на соодветна планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи при планирањето на изградбата. Индикатор за одредување на ваквата состојба е процентот на изградени инфраструктурни објекти и бројот на издадени дозволи за секоја градежна парцела.
- **Трајна пренамена на квалитетно земјоделско земјиште-** Предмет и главни цели на ДУПД е да ги користи рационално земјоделските површини, да врши намена на површините по класи и да го утврдува бонитетот на земјиштето.
- **Неконтролирана урбана градба и појава на дивоградби-** Предмет и главни цели на ДУПД е да изготвува планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи.

5. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Реализација на вакви стопански капацитети се во функција со определбите на Просторниот план на Република Македонија, за концентрирана дисперзија на стопанските активности. Основна цел на овие иницијативи е да се овозможи рамномерен регионален развој преку поттикнување на погони за мало стопанство, како сервисни и производствени дејности, така и други стопански дејности.

Изградбата на комплексот, треба да го поттикне локалниот стопански развој, како и да обезбеди поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот.

Крајна цел на урбанистичката документација е да се врши уредување на просторот со определување на градежна парцела како и уредување и користење на просторот во парцелата. Поединечни цели на документот се:

- Придонес кон заложбите на Република Македонија за спроведување на концепцијата на просторната организација на стопанските дејности по пат на нивна дисперзија и концентрација;
- Овозможување на приватни иницијативи и поттикнување на приватни инвестиции во развивање на стопанството;
- Поттикнување на развојот на стопанството, развој на сервисни и производствени дејности.

При спроведувањето на урбанистичката документација со која се врши организација и користење на просторот во рамките на планскиот опфат за стопански активности, решенијата треба да овозможат поголема атрактивност

на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, како и сообраќајно и информатичко поврзување.

6. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Ова поглавје се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на изработената планска документација. Таканареченото **do nothing** сценарио или состојба без имплементација на планскиот документ е неизбежна опција што треба да се разгледа при секоја стратегиска оценка чија цел е да обезбеди основа со која што понатаму треба да се споредат сите бенефити или слабости од (не) имплементацијата на планскиот документ.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на моменталната состојба онаква каква што е сега. Влијанијата од состојбата без имплементација на планскиот документ може да се поделат во три групи:

- **Економски влијанија**

- Отсуство на инвестиции во нови бизниси, кое што ќе резултира со слаб локален економски развој;
- Ограничен инфраструктурен развој на општината;
- Успорување на економскиот развој на територијата на планскиот опфат;
- Намалени буџетски приходи.

- **Социјални влијанија**

- Немање на доволно работни места и зголемување на бројот на невработени луѓе;
- Иселување на младите луѓе во други градови или надвор од Македонија поради немање работа

- **Влијанија врз животната средина**

- Задржување на првобитната состојба на животната средина, која е без ретки природни ресурси;
- Отсуство или намален одржлив развој.

7. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

Условите за планирање на просторот се наменети за изработка на планска документација за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово - Општина Долнени, се во согласност со одредбите на Просторниот план на Република Македонија кој е усвоен од Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 11 јуни, 2004 година. Просторниот план претставува највисок, стратешки, долгорочен, управувачки документ, по карактер интегрален развоен проект со чија помош се дефинира просторната организација на државата и целите и концепциите на просторниот развој на одделни области, како и условите за нивна реализација. Основна стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на интегрираност на просторот на државата и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски стандарди. Со Просторниот план на Р. Македонија, се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационално управување со просторот, спроведување на мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Спроведувањето на планот подрзабира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво. Спроведувањето на планот се остварува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населените места и друга документација за планирање и уредување на просторот.

Основа за изработка на планот е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдено со усвоениот Просторен План на Република Македонија за 2002 до 2020 година, а ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ бр. 24/08 пречистен текст) и подзаконските акти што произлегуваат од истиот.

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина. Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за

биодиверзитетот и соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Урбанистичка документација за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени, е во согласност и со Вториот Национален Еколошки Акционен План (НЕАП), според кој покрај проблемите со квалитетот на животната средина, се утврдени и мерки за надминување на тие проблеми, односно рационално користење и уредување на просторот и зачувување на природните богатства во согласност до концептот за одржлив развој.

8. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирање на стопанските активности, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата вредност и значење.

Република Македонија со цел заштита на животната средина има направено голем исчекор преку донесување на низа закони и подзаконски акти, кои се во согласност со Европските Директиви и голем дел од нив се транспонирани во националното законодавство од областа на животната средина.

Во Законот за животна средина се транспонирани обрските за заштита на животна средина усогласени со ЕУ Директивите, а кои се однесуваат на (Оценка на влијанијата на проектите врз животната средина, Стратегиска оценка на влијанието на планските документи врз животната средина, (Интегрираното спречување и контрола на загадувањето), истите во голем дел се усогласени со техничките барања на ЕУ Директивите преку донесени значителен број на подзаконски акти.

При подготовката на извештајот за стратегиска оценка за урбанистичката документација за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово Општина Долнени врз животната средина, беа земени во предвид сите важечки законски прописи и стручна литература релевантна за оваа област. Исто така беше направена и анализа за одредување на целите на заштита на животната средина содржани во планските документи донесени на локално ниво.

8.1. ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ.

Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно кои се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај се:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

8.2. ЦЕЛИ НА СОЖС

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	СОЖС ИНДИКАТОРИ
<p>- Подобрување на квалитетот на живот на локалното население,</p> <p>- Подобрување на здравјето на луѓето</p> <p>- Зголемување на животниот стандард</p>	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина, • Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина, • Зголемен животен век • Зголемена стапка на вработеност • Намалена миграција • Намален број на жители кои што живеат во сиромаштија
<p>- Подобрување на квалитетот на воздухот</p> <p>- Намалување на емисиите на стакленичките гасови</p>	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концентрација на измерените вредности во границите на МДК • Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба • Број на објекти кои користат алтернативните извори на енергија • Број на вработени кои користат јавниот транспорт
<p>- Заштита и подобрување на квалитетот на водата и почвата</p>	<p>Површински води</p> <p>Подземни води</p> <p>Квалитет на почва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Квалитет според хемиски и микро-биолошки анализи на третирана отпадна вода • Квалитет на подземните води во рамките на МДК • Подобрена ефикасност во

		<p>употреба на водата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Количина на отпад кој е одложен на депонија
- Заштита и унапредување на биодиверзитетот	<p>Флора, фауна</p> <p>Природни живеалишта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Процент на зачувани живеалишта и видови
- Соодветно управување со отпадот	<p>Управување со отпад</p> <p>Квалитет на почва</p> <p>Квалитет на површински и подземни води</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Намален процент на генериран отпад • Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад
- Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии	Сите медиуми од животната средина	<ul style="list-style-type: none"> • Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии

9. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина ги зема во предвид влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина од имплементација на планската документација, во поширок обем, глобално и кумулативно; пред изградба на поединечните проекти/објекти, кои влегуваат во состав на планскиот опфат, ќе се пристапи кон подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативна фаза, согласно глава XI - Барања за изработка на Оцена на влијанието врз животната средина на одредени проекти, член 24 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007 и 159/2008).

Врз основа на извршените анализи на веројатните влијанија при имплементација на планскиот документ утврдени се влијанијата кои позитивно се рефлектираат врз социо-економската состојба на населението, како и оние кои предизвикуваат негативни ефекти врз медиумите и областите на животната средина. Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со планскиот документ. Со имплементацијата на урбанистичка документација за изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, Општина Долнени, се очекуваат позитивни влијанија врз социо-економскиот развој на општината и пошироко, како што е подобрување на бизнис климата, развој на комерцијални дејности, отворање на нови работни места, зголемување на доходот по глава на жител и стапката на економски раст, зголемување на нивото на животен стандард и др. Изградбата на комплексот се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нови инвестициони вложувања.

9.1. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината. Отворањето на нови работни места, зголемувањето на пазарниот потенцијал, ќе доведе до зголемување на нивото на животен стандард. Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје одат и предвидените плански решенија

во смисла на: обезбедување на дрвореди и друго зеленило и богато хортикултурно уредување на комплексот и сообраќајниците.

9.2. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ

Во текот на изградбата на поединечните деловни и инфраструктурни објекти, предвидени со овој урбанистички план, се очекуваат времени и локални влијанија во смисла на директни афектирања врз човековото здравје, како резултат на појавата на бучава, вибрации, емисии во воздухот од возилата, прашина итн. Предвидени се посебно третирање на отпадните води со изградба на пречистителна станица, како и организирано управување со отпадот. Можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје. Нивниот интензитет и обем детално ќе биде анализиран со изработка на соодветните студии за оцена на влијанието на проектите врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина.

9.3. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

Со имплементација на урбанистичкиот план не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на планираните деловните субјекти. Зголемувањето на фреквентноста на возила во самиот комплекс (користејќи го магистралниот пат како можност за најлесен пристап), претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух. Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни зелени појаси и богато хортикултурно уредување во самиот комплекс, преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

9.4. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Планските решенија за комуналната инфраструктура и одведувањето на фекалните и атмосферски води од стопанскиот комплекс (пречистителна станица за фекални отпадни води) нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат во реципиенти.

9.5. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА

При изработка на планскиот документ и анализите за природата и употреба на земјиштето кое се наоѓа во планскиот опфат ќе се оствари рационално користење на земјиштето преку неговата пренамена, кое ќе ефектуира со веќе споменатите бенефити. Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план, имајќи ги во предвид добро композираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и отпадот генериран во стопанскиот комплекс.

Со ваквите решенија се дава можност, работењето на идните деловни субјекти, како и инфраструктурните објекти да се остварува нормално и со доследно спроведување на законските обврски да спречат било какво загадување на почвата во самиот комплекс и надвор од него. Индиректното негативно влијание врз квалитетот на почвата од планираните капацитети во разгледуваниот урбан блок се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони и природата на предвидените дејности.

9.6. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

Планскиот опфат зафаќа предел е во најголем дел рамничарски и е без значајни особености на предел со природни и пејсажни карактеристики. Имплементацијата на урбанистичкиот план ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална композираност и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина бидејќи покрај градежните објекти се предвидени зелени површини со хортикултурно уредување.

9.7. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство на подрачјето на катастарската општина Ропотово има евидентирани недвижни споменици на културата.

При изработка на планска документација од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.

9.8. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ

Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични живеалишта.

Со реализацијата на урбанистичка документација се очекуваат негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат, но истите нема да бидат значајни. Изградбата на комплексот ќе има негативно влијание на птиците бидејќи тие се чувствителни при човековото присуство. Заради деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, се очекува раселување на дел од животинскиот свет во околниот предел со исти особености. Динамиката на ваквите влијанија ќе зависат од динамиката на реализирање на урбанистичкиот план. Негативните влијанија ќе бидат локални и не се очекува да бидат значителни.

9.9. ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА

Со реализацијата на овој урбанистички план, посебно во фазата на изградба, можни се негативни влијанија врз животната средина предизвикани од зголемена бучава, кои најверојатно би биле во пропишаните граници за емисии на бучава со оглед на фактот дека се работи за подрачје од IV степен.

9.10. ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ

Цел на урбанистичка документација е изградба на бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово. Од тука произлегува дека потенцијални несакани емисии на различни фракции на отпад ќе се појават во фазата на изградба на комплексот. За време на изградбата, самиот технолошки процес ќе се фокусира на намалување и преработка на генерираниот отпад од Општина Долнени.

На предметната локација треба да биде предвидено водење на евиденција на количините на секој од посебните видови на складиран неопасен отпад: пластични шишиња, фолиски најлон, хартија, метален отпад, биоотпад и др.

Согласно основната дејност собирање и третман на комерцијален (неопасен) отпад: пластични шишиња, фолиски налон, хартија, метален отпад, биоотпад и др, операторот ќе врши третман на овие видови на отпад што значи собирање на секој од видовите на отпад која сопственикот или поседувачот го исфрла, има намера да го исфрли или од него се бара да го исфрли.

Согласно законот за управување со отпад (Сл.весник 68/04, 71/04, 107/07, 102/08 и 143/08) и листата на видови отпад (Сл.весник 100/05), видовите на отпад кои ќе се собираат, третираат и преработуваат од страна на операторот се категоризираат како неопасен отпад. Неопасен отпад е отпадот што не ги поседува карактеристиките на опасен отпад. *Комунален отпад* е неопасниот

отпад што се создава од физичките лица во *домаќинствата и комерцијалниот отпад*.

Металниот отпад е отпад кој е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствара, не согорува, не се биоразградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на други материи со кои доаѓаат во контакт, на кој начин не можат да ја загрозат животната средина. По мерењето и селектирањето на отпадот (хартија, пластични шишиња, фолиски најлон, метал и др), истите се складираат во посебен простор каде се подготвуваат за третман на отпадот. Третман на отпадот претставуваат механички, физички, термички, хемиски или биолошки процеси, вклучувајќи го и сортирањето со кои се менуваат својствата на отпадот, со цел да се намали неговиот волумен, да се олесни управувањето со отпадот или да се направи погоден за преработка. Целокупниот отпад кој се генерира во Општина Долнени, кој што е во надлежност на комуналното претпријатие и негово собирање, се одвезува како класичен комунален отпад до депонија.

10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Примена и планирање на мерки за намалување на негативните влијанија врз животната средина, односно на причините кои допринесуваат планскиот документ да има негативни влијанија врз животната средина, допринесува до намалување и неутрализирање на овие влијанија.

Поради тоа, потребно е да се предложат попрецизни мерки и во студијата односно елаборатот за оцена на влијание на објектот врз животната средина.

10.1. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО

Спроведувањето на планскиот документ се очекува позитивно да влијае врз демографскиот развој на населението во околината. Со изградбата на овој стопански комплекс ќе се ублажи состојбата од социоекономски аспект, поради фактот за потенцијални вработувања за време на изградбата како и за време на оперативната фаза на објектот.

10.2. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ

Согласно планските решенија планирано е изградба на сообраќајна инфраструктура, комуналната инфраструктура, зеленило и хортикултурно уредување, третман на отпадните води со изградба на пречистителна станица,

организирано управување со отпадот и сл. Сите овие мерки обезбедуваат директна и индиректна заштита на човековото здравје. Овие решенија ја намалуваат можноста за загрозување на човековото здравје. Во непосредна близина на објектот нема населени станбени куќи (дивоградби), па заради тоа не е потребно да се превземат сигнификантни мерки со цел да се заштити околното население.

10.3. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух и климатските промени предизвикани од емисијата на издувни гасови од зголемената фреквенција на возилата, генерално се однесуваат на употребата на еколошки горива кои се приоритет на Република Македонија. На тој начин ќе се избегнат негативните влијанија предизвикани од овој начин на загадување на воздухот.

Во планските решенија донесени се решенија за формирање на заштитен зелен појас и хортикултурно уредување на комплексот, како и примена на најдобрите достапни техники за планирање и изградба на индустриски капацитети, да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии; Исто така за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух и климатските промени, се препорачува примена на природниот гас во улога на енергенс и користење на алтернативни извори на енергија (пример: сончеви колектори). Со цел да се намалат влијанијата врз квалитетот на воздухот од превозните средства препорачливо е поголема примена на велосипеди од страна на вработените.

10.4. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

За да се намалат влијанијата врз квалитетот на водите, вградени се мерки во техничките и организациони решенија на планскиот документ како што се:

- Да се употребуваат сепаратори - маслофаќачи за собирање на Површинските води од кругот на објектот;
- Потребно е да се обезбедува предtretман на отпадните води пред испуштање во реципиент, кои е потребно да бидат по квалитет еднакви на квалитетот на водата од реципиентот.
- Да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и да се контролира квалитетот на пречистените отпадни води пред

испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот

- собирање и одведување на атмосферските води;
- редовна контрола на пречистената вода;
- правилно управување со отпадот.
- Доколку се испочитуваат планираните мерки во планската документација, не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води.
- Отпадните води од бензинската пумпна станица пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на соодветен третман.
- Квалитетот на испуштените отпадни води треба да одговара на критериумите дефинирани со “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”.
- Во ВП „Пелагонија“ изградена е инфраструктура за наводнување и одводнување на 24.743 ha обработлива површина.
- При изработка на планската документација да се утврди местоположбата на постоечката и планирана инфраструктура за наводнување и одводнување и соодветно на тоа да се предвидат мерки за нејзина заштита.
- Да се употребуваат сепаратори - маслофаќачи за собирање на површинските води од кругот на објектот
- Изградба на сепарациски канализациски систем во границите на планскиот опфат;
- Оформување и одржување на заштитни зони околу изворот кој ќе се користи за водоснабдување;
- Синхронизирана изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода;
- Намалување на загубите на вода и нејзино рационално користење со примена на современи технички системи во управувањето со системот за водоснабдување

10.5. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА

Планската документација нуди препораки и решенија за управувањето со отпадните води и отпадот што претставува основен предуслов за спречување на негативните влијанија врз почвата, а индиректно и на подземните води при потенцијална инфилтрација на отпадните води. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии треба да ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Со доследно спроведување на законските обврски на секој деловен субјект во објектот ќе се спречи било какво загадување на почвата во самиот комплекс и надвор од него. Било каков извор на загадување на почвата се утврдува дополнително преку идејни ДУПД.

10.6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

Во планираните активности на планската документација за изградба на стопанскиот објект, вклучени се заштитни појаси за заштита на просторот. Потребно е да се превземат следните активности:

- Озеленување на површините околу комплексот во високо и ниско зеленило, со што битно ќе се подобри микроклимата на комплексот и спречување на ерозија и намалување на евентуелно загадување.
- Уредување на неуредените површини со комбинирано зеленило и соодветни содржини.

Стопанскиот објект ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојната сообраќајница и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина. Сите овие активности ќе служат за зачувување и збогатување на амбиентот на просторот.

При изборот на вегетацијата да се даде приоритет на видовите со висок биоакумулативен капацитет за загадувачки материји во воздухот и почвата

10.7. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

На подрачјето на катастарската општина Ропотово, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Споменик на паднати борци во НОВ, Ропотово, 20 век;
2. Црква Св.Тројца, Ропотово, 1859 година.

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина Ропотово нема евидентирани археолошки локалитети.

Според Просторниот план на Р.Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско

ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;

- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ број 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18,168/18) културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Доколку при изведувањето на земјените работи се најде на траги од човечки активности од минатото, изведувачот и инвеститорот на објектот преку надзорниот орган се должни привремено да ги запрат градежните активности, да превземат мерки за откриените траги да не се оштетуваат и веднаш писмено да го известат Заводот за заштита на споменици на културата во Прилеп.

10.8. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ /ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО

Предметниот простор се наоѓа на територијата на подрачјето “Пелагонија”, коешто согласно Предлог-Репрезентативната мрежа на заштитени подрачја, изработена во рамките на проектната активност Ref. RFP 79/2009 “Развој на репрезентативна мрежа на заштитени подрачја“ од Проектот 00058373-PIMS 3728 „Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Република Македонија“, технички и финансиски поддржана од Програмата за развој на Обединетите нации – UNDP и Глобалниот Еколошки Фонд – GEF е предложено за заштита како подрачје значајно за зачувување/управување со одредени видови. За овие подрачја не се предлага нивно прогласување во некоја од шесте категории на заштита, туку да се превземат соодветни мерки за заштита на видовите.

Предметниот простор се наоѓа во подрачје “Пелагонија” кое е предложено за заштита како Емералд Подрачје.

Со примена на предвидените мерки за заштита на животната средина од различни аспекти (отпадни води, бучава, почва итн) ќе произлезе спречување на потенцијални негативни влијанија врз флората и фауната. Со помош на заштитните зелени зони со висока и ниска вегетација и хортикултурно уредување на комплексот, дел од флората ќе се компензира, а со тоа ќе се ублажат негативните влијанија. Исто така, за намалување на влијанијата врз поедини видови од флората и фауната, се препорачува разгледување на мерки во постапката на оцена на влијанијата од секој поединечен проект. Доколку дополнително се утврдат влијанија врз биодиверзитетот, ќе се донесат и имплементират дополнителни мерки за заштита на одредени загрозувани видови и нивните живеалишта.

Доколку при изработка на Државната урбанистичко-планска документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Локалната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

10.9. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА

Проблемот кој се јавува заради зголемена бучава треба да се решава со заштитни зелени појаси и богати хортикултурни насади. Доколку во објектот се утврди производна намена потребно е да се применуваат технологии со намален интензитет на бучава, согласно законските одредби. Локацијата на оваа инсталација, согласно законските норми припаѓа во подрачје од четврти степен. Според одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл.весник на РМ бр. 1 од 01.01.2009), дозволеното ниво на бучава во вечерни слови во индустриски региони е до 60 ДБ, а преку ден до 70 ДБ, констатираме дека машините и уредите не предизвикуваат поголема бучава од пропишаното па затоа нема негативни влијанија врз животната средина во околината на објектот.

Подрачје според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава изразена во dBA		
	Lд	Lв	Lн
Подрачје од I степен	50	50	40
Подрачје од II степен	55	55	45
Подрачје од III степен	60	60	55
Подрачје од IV степен	70	70	60

Како извори на бучава во рамките на инсталацијата се јавуваат:

- моторни возила со номинална вредност до 70 dBA
- машините со номинална вредност до 70dBA

Режимот на работа во инсталацијата е :

- во работните денови
- во дневните саати

Од механизацијата која ќе се користи за изведување на градежните работи, се очекува да се генерираат нивоа на бучава меѓу 80 и 90 dB (A). Градилишето, може да се разгледува како точкаст извор на емисија на бучава. Познато е дека интензитетот на бучавата од точкастите извори се намалува согласно зголемувањето на растојанието, односно со удвојување на растојанието како што е наведено во следната табела:

Интензитет на бучава, во однос на растојанието од изворот на создавање:

Интензитет на бучава;	на	Растојание од изворот'
-----------------------	----	------------------------

84 dB	1 m
78 dB	2 m
72 dB	4 m
66 dB	8 m
60 dB	16 m
54 dB	32 m
48 dB	64 m
42 dB	128 m
36 dB	256 m
30 dB	512 m

Една од главните мерки во планската документација е разделниот заштитен појас кој треба да се постави помеѓу работ на коловозот на сообраќајницата и бензинската пумпна станица, да се засади со зеленило, со цел да се намали нивото на бучава од сообраќајот. При изборот на вегетацијата да се даде приоритет на видовите со висок биоакумулативен капацитет за загадувачки материји во воздухот и почвата. Разделниот заштитен појас кој треба да се постави помеѓу работ на коловозот на сообраќајницата и бензинската пумпна станица, да се засади со зеленило, со цел да се намали нивото на бучава од сообраќајот

10.10. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

За избегнување на негативните влијанија врз животната средина поради неправилно управување со отпадот се препорачува исполнување на законските обврски за управувањето со него, како што е собирање, селектирање и превземање на истиот. Мерките се вградени во техничките и организациони решенија на планскиот документ.

Во текот на работата на инсталацијата во целост се применуваат правилата за постапување со неопасен отпад согласно законот за управување со отпад (Сл.весник на РМ 68/04) и Правилникот за општите правила за постапување со комуналниот отпад и други видови неопасни отпади (Сл.весник на РМ бр.147/07), при што се избегнува:

- загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- загадување на водите, воздухот и почвата над пропишаните граници;
- создавање на бучава и непријатна миризба;
- уништување на природните услови за живот на животните и растенијата.

Исто така, во извршување на дејноста оваа инсталација применува :

- Намалување на отпадот во најголема можна мера;

- Собирање и селектирање на отпадот;
- Искористување на употребливите состојки од отпадот;
- Отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина.

Секое правно лице кое работи со отпад согласно законските обврски треба:

- да вработува лица кои имаат стручна подготовка за работа со отпад;
- да ги задоволува пропишаните услови за техничко-технолошката опременост на просторот, како и опрема за складирање, обработка и одложување на отпадот;
- во однос на материјалите кои се складираат да се води сметка да не дојдат во меѓусебен контакт што би предизвикало меѓусебна контаминација.

Инсталацијата која е предмет на овој извештај за стратешка оценка ги следи законските одредби и ќе постапува согласно нив. Обврските за создавачот и за поседувачот на отпад согласно член 26, е должен отпадот:

- да го селектира;
- да го класифицира според листата на отпад;
- да ги утврдува карактеристиките на отпадот;
- да врши контрола на влијанијата на отпадот врз животната средина, животот и врз здравјето на луѓето;
- да го складира отпадот на места предвидени за таа намена;
- да го преработува отпадот, а доколку неговата преработка е технички неизводлива и економски неисплатлива, да го предаде на правното и на физичкото лице кое има дозвола за собирање и транспортирање, преработка, отстранување и/или извезување на отпадот;
- ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, создавачот и/или поседувачот се должни да го класифицираат отпадот во категорија опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад.

Правните и физички лица кои ги вршат дејностите на собирање, транспортирање, складирање, тертман и преработка, отстранување и промет (увоз, извоз и транзит) на отпадот се должни да водат евиденција за:

- видот, количеството и потеклото на отпадот со кој постапуваат;
- привремено складираниот отпад, отпадот кој му е предаден на собирачот и на транспортерот на отпад;
- отпадот што е искористен или преработен од самите создавачи;
- отпадот што е предаден на други правни и физички лица кои преработуваат отпад, доколку преработувањето не е завршено од самиот создавач на отпад;
- отпадот што е наменет за отстранување;
- отпадот што се преработува или се отстранува во странство;

- за почетната и крајната дестинација на транспортирањето на отпадот и количините и видот на отпадот кој е увезен, извезен или транзитирал од/во /низ Македонија;
- Правните и физичките лица се должни, на овластеното лице за транспорт на отпад при предавањето на отпадот за транспорт да издадат идентификациони и транспортни формулари за отпадот.

Водејќи сметка за карактеристиките на неопасниот отпад кој ќе се складира, третира и преработува како и составните компоненти на предметната локација, превземени се сите мерки и активности за безбедно складирање и третман на ваков тип на отпад, генерираниот отпад кај оваа инсталација ќе се сведе на минимум. Како отпад во оваа инсталација би се појавиле примеси на отпад кои би се окарактеризирале како опасен отпад од различна категорија или минимални количини од необработен комерцијален отпад.

10.11. МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ

Согласно Законот за заштита и спасување, (Сл. в. на РМ бр: 36/2004 и 86/2008) се уредува заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизоти, епифеиоти, како и други несреќи во мир и во војна и од воени дејствија во Република Македонија. По однос на мерките за заштита од природни непогоди, објектите ќе се градат со современи технологии на градба, согласно важечките технички прописи. За дополнителни заштитни мерки, ќе биде предвидена современа громобранска инсталација. Посебна заштитна мерка од силни ветрови е изборот на соодветна вегетација на зелените површини.

При изработка на техничката документација и изведбата на објектите, истите треба да ги задоволуваат сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар и паника. Изработката на техничката документација треба да биде во согласност со Законот за заштита од пожар.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степенот на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари. Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистички планови и проекти се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожари.

Ивичњаците на пристапниот пат треба да бидат со висина не поголема од 7,0 см и закосени поради лесен пристап на пожарни возила до објектот.

При планирањето на просторот, со диспозицијата на градежните парцели, сообраќајните правци и површините за градба, е водена посебна сметка за

вградувањето на постојните противпожарни прописи, кои го бараат следното: брз и лесен пристап на ПП возила и другата ПП опрема во опфатот од неколку страни како би се овозможило кружно движење на истите. Пристигнување на ПП возила може да се очекува за околу 20-30мин. Потребно е редовно да се врши преглед на исправноста на апаратите, сервисирање и полнење и контролно испитување на истите. Утврдувањето на потребните мерки за заштита од пожар е во согласност со Законот за пожарникарство Сл. в. на РМ бр: 67/2004, согласно Правилникот за изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати со кои треба да располагаат правните лица и граѓаните, како и критериумите што треба да ги исполнуваат правните лица кои што вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати - Сл. в. на РМ бр: 105/2005, како и Правилникот за техничките нормативи за хидранска мрежа за гасење на пожари Сл. в. на РМ бр: 31/2006год. За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се предвидат и обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во центрите предвидени за таа намена. Обврската за планирање и изградба на засолништа заради заштита на населението од воени разурнувања во станбените, деловните и стопанските објекти како и други видови на објекти е регулирана со повеќе законски и подзаконски акти. Мерките за заштита на жителите и вработените ги опфаќаат сите облици на индивидуална заштита, урбанистичките мерки за заштита и намалување на степеност на повредливост на урбаната структура, планирањето на просторот за подобрување на условите за организирана заштита и спасување, како и расчистување на урнатините, заштита и евакуација на населението на помалку загрозоено подрачје и др.

11. АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ						
Фактор	Директни влијанија	Индијектни влијанија	Кумулативни влијанија	Ефект	Времетраење	Мерки за ублажување на влијанијата
НАСЕЛЕНИЕ	Фаза на изградба Влијанија врз здравјето на луѓето: - зголемено ниво на бучава и вибрации, - загадување на воздухот од издувни гасови од транспортните средства и честички на прашина од градежните активности	Нема	Изведба на поединечни проекти во стопанскиот комплекс	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација
	Оперативна фаза - креирање на нови работни места - подобрен животен стандард - подобрена социоекономска состојба - намалена миграција на населението	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Догорочни	- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот

БИОДИВЕРЗИТЕТ	Фаза на изградба - нарушување и уништување на природните живеалишта на видовите на флора и фауна - вознемирување и раселување на одредени видовите на фауна (птици, и др)	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Оперативна фаза - вознемирување и раселување на видовите на фауна (птици, и др)	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
ВОЗДУХ	Фаза на изградба Нарушување на квалитетот на воздухот: - издувни гасови од транспортните средства - честички на прашина од градежните активности	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот

	Оперативна фаза - издувни гасови од транспортните возила - издувни гасови од производствениот процес	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	- примена на јавен транспорт за вработените - користење на еколошки горива - контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес - користење на природен гас - зелени заштитни појаси
ВОДА	Фаза на изградба Загадување при неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработката на елаборатот

	<p>Оперативна фаза - неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад - неконтролирано испуштање на води од технолошкиот процес</p>	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> - изградба на канализациски систем - претретман на отпадните води поред да се испуштат во реципиентот - контрола на квалитетот на отпадни води пред да се испуштат во реципиентот - изградба на пречистителна станица
--	---	------	------	---	-------------	--

ПОЧВА	Фаза на изградба - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (градежен шут)	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Долгорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Оперативна фаза - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на отпадни масла и други отпадни материји, - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (индустриски)	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот

БУЧАВА	Фаза на изградба Зголемено ниво на бучава од: - изведба на градежни работи - транспортни средства	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Оперативна фаза Зголемено ниво на бучава од: - транспортни средства - индустриски објекти	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	- поставување на заштитни зелени појаси
ВИБРАЦИИ	Фаза на изградба Зголемено ниво на вибрации се очекува од градежната механизација	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација
	Оперативна фаза Не се очекува појава на вибрации	Нема	Нема	Нема	Нема	Нема

ОТПАД	Фаза на изградба Зголемено количество на цврст отпад (инертен) при изведување на градежните работи	Нема	Нема	Негативни влијанија кои ќе бидат дефинирани	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Оперативна фаза Не се очекуваат Развиен систем за управување со отпад	Нема	Нема	Нема	Нема	Примена на ефикасен систем на управување со отпад
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	Фаза на изградба Не е евидентирано во близина на објектот Не се очекуваат влијанија	Нема	Нема	Не се очекуваат влијанија	Нема	примена на мерките предвидени во планската документација доколку се најде на археолошки наоѓалишта
	Оперативна фаза Не се очекуваат влијанија					

ПРЕДЕЛ	Фаза на изградба Нарушување на естетските вредности на подрачјето			Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Оперативна фаза Не се очекуваат влијанија	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Долгорочни	- заштитни појаси - адекватно уредување на просторот - унапредување на естетските вредности - зачувување на пределските карактеристики - рационално користење на природните ресурси

ХАВАРИИ И НЕСРЕЌИ	Фаза на изградба Негативни влијанија врз сите медиуми и области на животната средина	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	- примена на мерките предвидени во планската документација
	Оперативна фаза Не може да се предвидат					- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот

12. АЛТЕРНАТИВИ

Анализата на алтернативи со цел избор на најповолно решение/локација за реализација на планскиот документ од аспект на заштита на животната средина, како и од аспект на економска оправданост, потребно е да се вклучи уште во самото планирање, односно донесување на урбанистичка планска документација.

При изработката на урбанистички план за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени, анализирани се алтернативи за просторната дистрибуција на комплексот. Притоа земени се предвид факторите како што се:

- Достапната инфраструктура (сообраќаен пристап, напојување со електрична енергија, можности за користење на локални изворници за водоснабдување, реципиент за одведување на отпадни води и слично);
- Сопственост на земјиштето и геодетски подлоги со цел издвојување на катастарските парцели;
- Геолошките и хидрогеолошките карактеристики, со цел да се избегнат зони во кои се застапени водопропустливи седименти;
- Постоење на земјиште со пониска катастарска класа и негова пренамена во градежно земјиште и на тој начин ќе се овозможи одржлив развој на општината.

Разгледуваните алтернативи се однесуваат и на избор на најповолни коефициенти на изграденост во рамките на урбаните модули. Во фазата на архитектонскиот проект, идејниот и изведбениот проект, преку изработка на ОВЖС студија, ќе се разгледуваат алтернативни методи на соодветен третман на отпадните води и евентуална употреба на обновливи извори на енергија. Една опција што задолжително се разгледува е состојба без имплементација (BAU) на планскиот документ. Со оваа опција ќе остане сегашната состојба:

- отсуство на финансиски вложувања што доведува до слаб социо-економски развој,
- стагнација на трендот за зголемување на вработеноста,
- стагнација на нивото на животен стандард на локалното население.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на планскиот документ, посредно и непосредно засегнати со реализацијата на планот, без имплементација на планираните

активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот во планското подрачје.

Втората алтернатива произлегува со анализата на постојната состојба од каде произлегуваат следниве заклучоци:

- Просторот има поволна географска положба и добри микроклиматски услови. Просторот е опкружен со други изградени објекти, има постоечка функционална инфраструктура која треба да се надгради и усогласи со реалните потреби на општината, жителите и сопствениците.
- За просторот потребно е дооформување и дополна со осовременување на инфраструктурните системи со цел постигнување поголем стандард во однос на сообраќајната, електроенергетската и хидротехничката структура.
- Предмениот локалитет има потреба од дополнување на просторот со согласно потребите на корисниците на просторот.

13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Стратегиската оценка на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализацијата на урбанистичка планска документација.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина се:

- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Да се има поголем увид во промените на животната средина на предметните локации;
- Да се потврди дека договорените услови при одобрување на планската документација се соодветно спроведени;
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на планската документација и управување со истите;

- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанија врз животната средина

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно. Видот и фреквенцијата на мониторинг ќе бидат предложени во ИСКЗ барањата, студиите или елаборатите за оцена на влијанијата врз животната средина од секој проект посебно.

Правилната имплементација на урбанистичка планска документација, примената на предложените мерки за ублажување на влијанијата и нивната функционалност, оправданоста на целите на Планот и на стратегиската оцена на животната средина ќе се потврдат преку следење на следните индикатори:

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	МОНИТОРИНГ	СОЖС ИНДИКАТОРИ	ИЗВОРИ НА ВЕРИФИКАЦИЈА
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на живот на локалното население, - Подобрување на здравјето на луѓето и - Зголемување на животниот стандард 	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на медиумите во животната средина - Следење на состојбата на здравјето на населението - Следење на стапката на вработеност - Следење на приходите на вработените во комплексот 	<ul style="list-style-type: none"> - Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина, - Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина, - Зголемена стапка на вработеност - Намалена миграција - Намален број на невработени 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи за мониторинг од МЖСПП или акредитирана институција - Извештаи од Министерство за здравство, - Финансиски извештаи, - Статистички извештаи, - Локална самоуправа,
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на воздухот - Намалување на емисиите на стакленичките гасови 	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на амбиентен воздух и квалитет на воздух од испуст на инсталациите 	<ul style="list-style-type: none"> - Концентрација на измерените вредности во границите на МДК - Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција - Катастар на загадувачи при МЖСПП

			<p>амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користење алтернативните извори на енергија - Број на вработени кои користат јавниот транспорт 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје - Статистички извештаи
<ul style="list-style-type: none"> - Заштита и подобрување на квалитетот на водата и почвата 	<p>Површински води</p> <p>Подземни води</p> <p>Квалитет на почва</p>	<p>-Мониторинг на квалитетот на третираните отпадни атмосферски, индустриски и комунални води</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Квалитет според микро-биолошки анализи на третирана отпадна вода - Квалитет на подземните води во рамките на МДК - Подобрена ефикасност во употреба на водата - Постројка за предтретман на отпадни води - Количина на отпад кој е одложен на депонија 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција - Катастар на загадувачи при МЖСПП - Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје - Статистички извештаи - Редовни извештаи од Министерство за здравство

- Заштита и унапредување на биодиверзитетот	Флора, фауна Природни живеалишта	- Мониторинг врз квалитетот живеалиштата и популациите на карактеристичните видови на флора и фауна	- Процент на зачувани живеалишта/видови	- Извештаи од МЖСПП
- Соодветно управување со отпадот	Управување со отпад Квалитет на почва Квалитет на површински и подземни води	-Мониторинг врз управувањето со отпадот	- Намален процент на генериран отпад - Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад	- Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП - Катастар на загадувачи при МЖСПП - Извештаи од локалната самоуправа - Редовни извештаи од јавното комунално петпријатие
- Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии	Сите медиуми од животната средина	Степен на имплементација на препораките за заштита од несреќи и хаварии	- Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии	Извештај за реализација на планска документација

14. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Конкретни цели на планскиот документ се следните:

- Подобрување на социо-економскиот развој на одреден број семејства од Општина Долнени, преку оптимално искористување на ресурсите и зголемена динамика на економскиот развој, согласно со современите принципи на пазарното стопанство;
- Подобрување на нивото на економската и социјалната сигурност со непосредно влијание врз зголемување на мотивираноста на населението и искажување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање неопходна и социјална сигурност;
- Зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на просторот, подобрување на локалната сообраќајна инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво;
- Зачувување и унапредување на природните вредности и еколошки атрибути на просторот и афирмирање на културолошките особености и вредности;

За овој простор постојат податоци во вид на Услови за планирање на просторот како Извод од Просторниот План на Република Македонија, според кои е изработен урбанистички план за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини), КО Ропотово, Општина Долнени. Во рамки на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот План, за стопански комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- Избор и распоред на стопанските активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојаните стопански капацитети;
- Создавање можности за отварање на нови работни места со да се задржи постојаното население и да се намалат миграциите;
- Обезбедување на спроведување на постојаните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - *Бесправната градба;*
  - *Стопанисувањето со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;*
  - *Заштита на создаденото и природното богатство;*

- *Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштита на животната средина.*

Според состојбата на терен локацијата која е предмет на ДУПД со намена Е2 -Придружни и услужни објекти покрај патот Р 1303 - Прилеп – Македонски Брод – Кичево - Бензинска пумпна станица со пратечки содржини, во к.о. Ропотово, со својата местоположба припаѓа на територија на Општина Долнени. На предвидената ГП која е предмет за изработка на овој урбанистичкиот проект се предвидуваат објекти во групата на класа на намена: - Е – Инфраструктура, Основна класа на намена: Е2 – Комунална супраструктура.

Согласно одредбите на Просторниот План на Р. Македонија за рационално користење и заштита на просторот, идниот развој и разместеност на производните дејности на овој простор треба да се базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната средина.

Извештајот за стратегиска оцена ги разгледува основните податоци за животната средина во и околу предметното подрачје, а тие се однесуваат на:

- географската положба на предметната локација
- релјефните услови, наклон и експозиција на терените;
- сеизмичките карактеристики, кои укажуваат на тоа дека територијата на Општина Долнени, припаѓа на простор кој е подложен на чести земјотреси предизвикани од локални и поодалечени епицентрални жаришта, кои може да се манифестираат со епицентрален интензитет од VII според МКС скала;
- Климатските услови на регионот со климатски елементи од умерено-континентална клима;
- Квалитетот на воздухот како еден од главните медиуми и фактори за квалитетно живеење во животната средина;
- Културното наследство не е евидентирано во близина на предметната локација;
- Состојбата со биодиверзитетот (флора и фауна) на планскиот опфат, каде што нема евидентирани карактеристични загроени и ендемични видови;
- Пределските карактеристики на предметното подрачје;

- Демографските карактеристики во Општина Долнени од аспект на вкупното население, наталитетот и морталитетот, како и стапката на невработеност;
- Воените разурнувања, природните и техничко-технолошките катастрофи се земени во предвид и анализирани во овој извештај;

Во изработката на овој извештај беше разгледан и стопанскиот развој кој според Просторниот План на Република Македонија се базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната Стратегија за економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството. Според тоа, реализацијата на урбанистичкиот план за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени се очекува да предизвика поволни влијанија врз животниот стандард и квалитетот на живеење на луѓето, како и да даде допринос кон развојот на локалната и националната економија.

Користењето на земјиштето се разгледува како една од основите цели на Просторниот План на Република Македонија и се однесува на рационално користење и заштита на природните ресурси, искористувањето на погодностите за производство и лоцирање на преработката на простори врзани со местото на одгледување или искористување. Меѓу приоритетните определби на Просторниот План е заштита на земјоделското земјиште, а особено ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитена класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето. Локацијата предвидена за изградба на стопански комплекс, е земјоделско земјиште, катастарска култура нива од V бонитетна класа.

При реализацијата на урбанистичкиот план за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени се земени во обзир бонитетната класа и досегашната намена на земјиштето и ќе се изврши соодветна трансформација во насока на одржлива пренамена на земјиштето.

Во извештајот за стратегиска оценка на животната средина потребно е да се разгледаат и релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило доколку не дојде до имплементација на планскиот документ/најверојатната еволуција без имплементација на стратегијата, планот или програмата. Во анализираниот случај, состојбата без имплементација на планскиот документ е оценета како непогодно решение за одржливиот развој на Општина Долнени.

Посебно внимание во извештајот се посветува на описот на веројатните влијанија на планскиот документ врз медиумите и областите на животната средина и врз социо-економските и демографските карактеристики, а исто така се предвидени и мерки за спречување, ублажување или отстранување на негативните влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на урбанистичкиот план врз животната средина ги разгледува негативните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина и мерките за ублажување на негативните влијанија во поширок обем, додека пак изведбата на секој планиран објект (проект) е предмет на разгледување на постапката за оцена на влијанијата на проектите врз животната средина и кон неа ќе се пристапи дополнително. Се обработуваат влијанијата на планскиот документ и мерките за ублажување на влијанијата врз:

- Демографските карактеристики и човековото здравје - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни и краткотрајни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата, и според тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: контрола на интензитетот на бучавата и контрола на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Социо-економската состојба - реализацијата на Планот ќе има позитивни долгорочни влијанија врз социо-економската состојба и поради тоа не се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата;
- Квалитетот на амбиентниот воздух - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата и во оперативната фаза, и поради тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: примена на јавен транспорт за вработените, користење на еколошки горива, контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес, користење на природниот гас, зелени заштитни појаси;
- Бучава и вибрации - зголемен интензитет на бучава и вибрации ќе се појави во фазата на изградба, додека за време на оперативната фаза интензитетот на бучавата е намален, а појава на вибрации не се очекува. Предвидени се соодветни мерки за намалување на влијанијата од бучава: поставување на звучни изолациски бариери, поставување на заштитни зелени појаси;
- Квалитет на површинските и подземните води – за спречување на негативните влијанија предвидени се следните мерки: приклучок кон канализациски систем, претретман на отпадните води пред да се испуштат во реципиентот, контрола на квалитетот на отпадни води пред да се испуштат во реципиентот, а со соодветно управување со

- отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ;
- Почвата – доколку се применува системот на ефикасно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ, а се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот за заштита на животната средина;
  - Биодиверзитетот (флора и фауна) – реализацијата на планскиот документ нема да предизвика позначајни негативни влијанија во глобални рамки, бидејќи на предметното подрачје не се евидентирани ендемични видови, па според тоа се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот за заштита на животната средина, односно студијата за влијание на проектот врз животната средина;
  - Пределските карактеристики – со реализацијата на планот ќе дојде до нарушување на пределските карактеристики, па според тоа предвидени се соодветни мерки за ублажување на влијанијата: заштитни појаси, адекватно уредување на просторот, унапредување на естетските вредности, зачувување на пределските карактеристики, рационално користење на природните ресурси;
  - Културното наследство – евидентирано е културно наследство во непосредна близина на планскиот опфат, па според тоа се препорачува да се предвидат посебни мерки во планската документација;
  - Природното наследство – не е евидентирано на предметното подрачје, па според тоа не се предвидени мерки за ублажување на влијанијата;
  - Управувањето со отпадот – во планската документација е предвиден воспоставување на ефикасен систем за управување со цврстиот отпад и според тоа не се очекуваат негативни влијанија;
  - Несреќи и хаварии - согласно Законот за одбрана, Законот за заштита и спасување и Законот за управување со кризи, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување;
  - Како составен дел од извештајот е и Планот за мониторинг, со чија реализација ќе се обезбедат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина (воздух, вода, почва), како и следење на примената на мерките за ублажување и ефектите од примената на истите.

Планот за мониторинг овозможува следење на состојбата на животната средина преку следните параметри, кои се прикажани табеларно во самиот извештај:

- Здравје на луѓето;
- Квалитет на амбиентен воздух;
- Ниво на бучава;
- Ниво на вибрации;
- Квалитет на површински води;
- Квалитет на подземни води;
- Квалитет на почва;
- Отпадни води;
- Создавање и управување со отпад;
- Состојба на биодиверзитетот (флора и фауна);
- Хаварии и несреќи

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

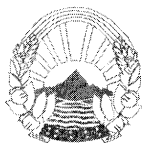
Заклучоци и препораки кои беа дефинирани при изработката на извештајот за стратегиска оценка на животната средина за реализација на урбанистички план за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени, се следните:

- Примена на насоките и елементите за изработка на просторни и урбанистички планови од аспект на заштита на животната средина и примена на мерките и активностите за рационално користење и заштита на просторот, дефинирани во предлог урбанистичка планска документација;
- Спроведување на Планот за мониторинг, со кој ќе се добијат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина и следење на ефектите од примената на мерките за ублажување на негативните влијанија;
- Спроведување на мерките за заштита и спасување, дефинирани во планската документација;
- Спроведување на процедурата за информирање на јавноста и организирање на јавна расправа;

Со максимално почитување на заштитата на животната и работната средина, при реализација на комплексот, кој треба да се намени за стопански комплекс за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово ќе се обезбеди продолжување на економскиот развој на малото стопанство во Општина Долнени. Изградбата на комплексот, треба да го поттикне локалниот стопански развој, како и за обезбеди поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Локацијата има добра местополжба од аспект на понатамошно раздвигување на економијата кон населените места кои гравитираат во овој реон. Поставеноста на комплексот е добра во однос на раздвигување на сообраќајните правци и текови во Републиката. Од аспект на поставените инфраструктурни системи (планирани) локацијата нема конфликтни точки. Реализирањето на урбанистичката документација за бензинска пумпна станица и станица за технички преглед на возила, со придружни содржини, КО Ропотово Општина Долнени има позитивни влијанија врз социо-економската состојба, кои ќе се манифестираат преку создавање на работни места, намалување на миграцијата и подобрување на локалната економија.

15. ПРИЛОЗИ

15.1. ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-23/11
13.01.2011, година

П О Т В Р Д А
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

АЦЕСКА Томе НАТАЛИЈА дипломиран професор по биологија од Прилеп, родена на 23.05.1968 година, во село Ново Село, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10) и е со важност од пет години, почнувајќи од денот на издавањето на истата. За продолжување на потврдата за дополнителни пет години, треба да се поднесе барање за продолжување на потврдата до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
Dr. Nexhati Takipi

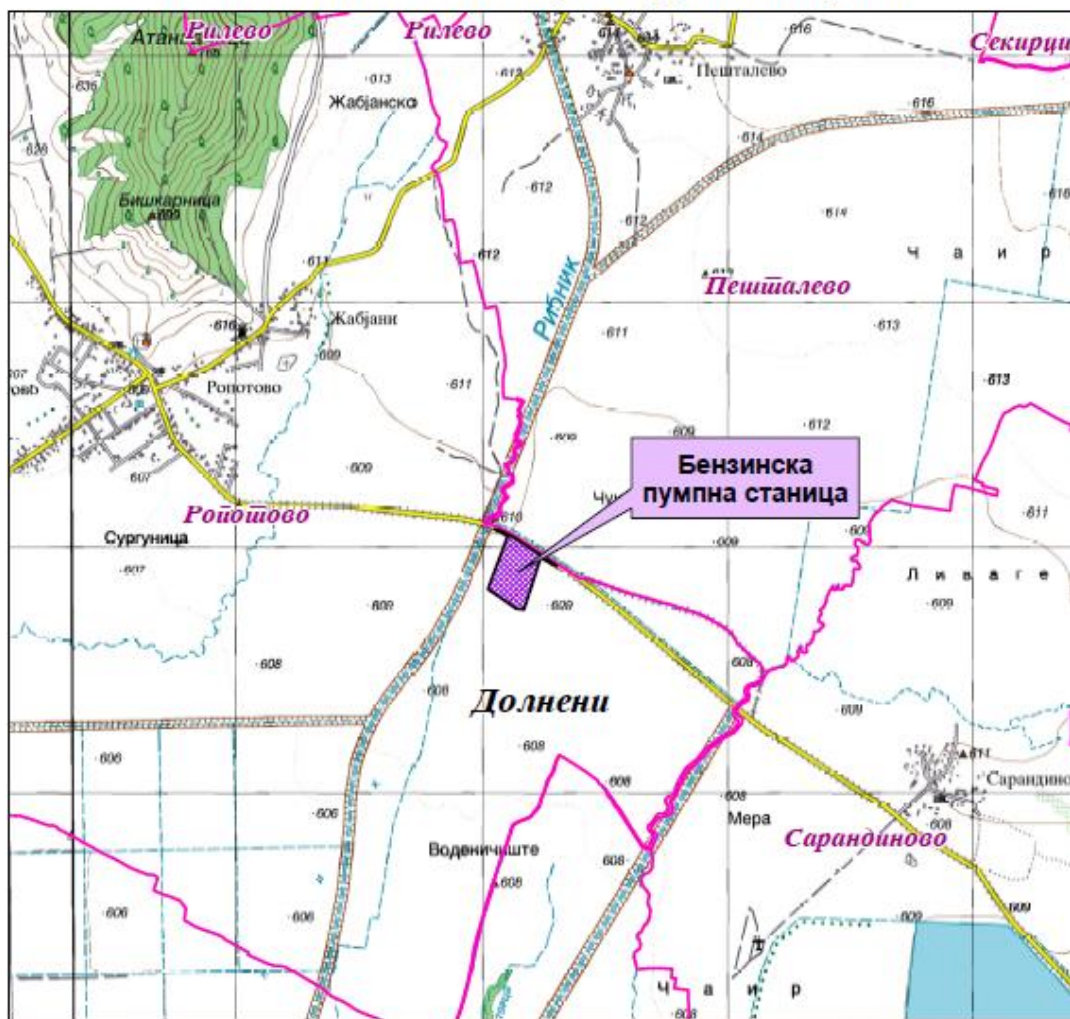
Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

15.2. СКИЦИ, ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

Тема:
Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

шуми и шумско земјиште	зони за експлоат. на минерали	автопат
земјоделско земјиште	туристички простори	магистрален пат
народнуваани површини	транспортни коридори	регионален пат
високопланински пасишта	туристички центри	железничка мрежа
акумулации		воздухопловни просторности

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

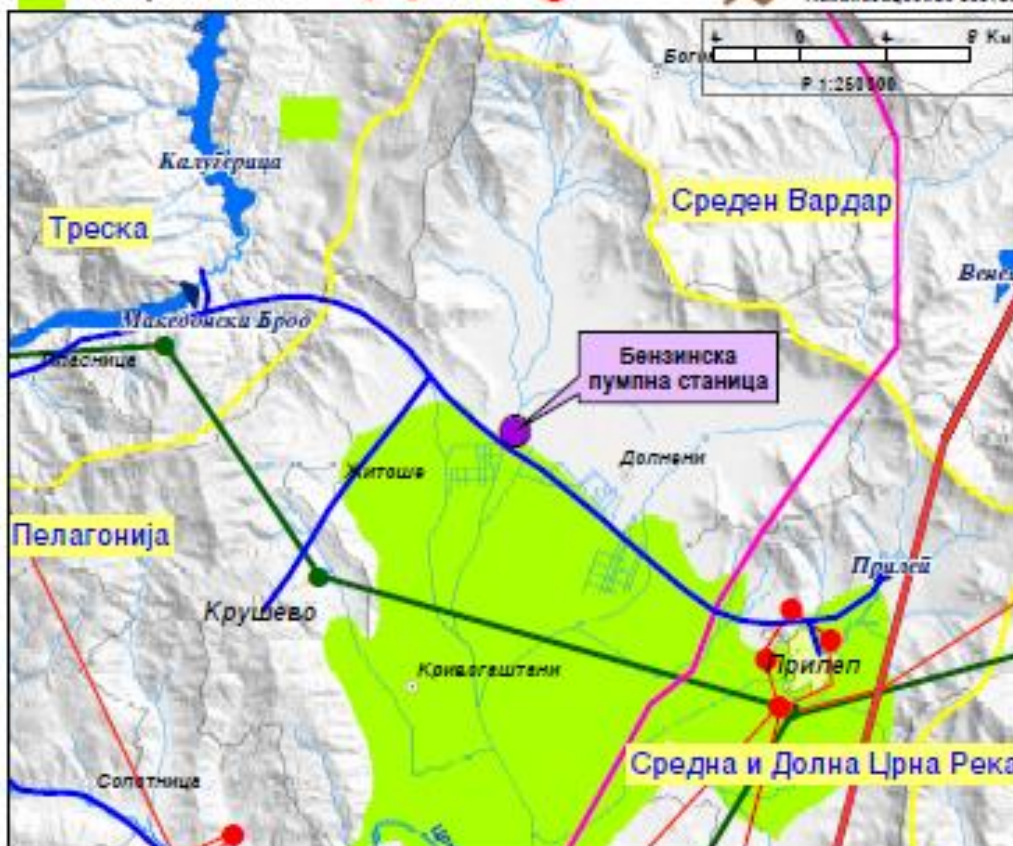
Сектор:
Синтезни карти

Тема:
Техничка инфраструктура

Водостопанска и енергетска инфраструктура

Карта бр. 23

Легенда:	Водостопански подрачја	Рафинерија
Изворната	Термоелектрани	Нафтавод
Водоводен систем	Хидроелектрани	Индустриска топлана
Регионален водост. систем	Далноводи	Рудник на јаглен
Акумулација	110 kV	Брикетара
Акумулација по 2020г.	220 kV	Гасовод
Природни езера	400 kV	Регулациони станици
Населуваани површини	Трафостаници	Канализациски систем
	110 kV	
	220 kV	
	400 kV	

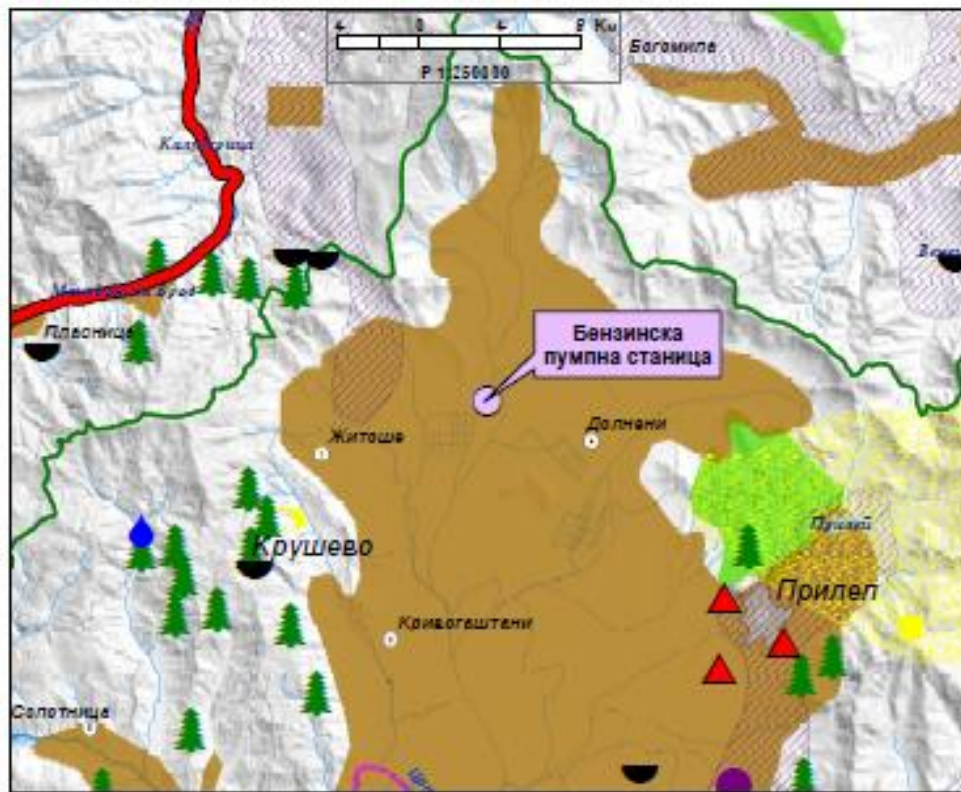
ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2002 - 2020

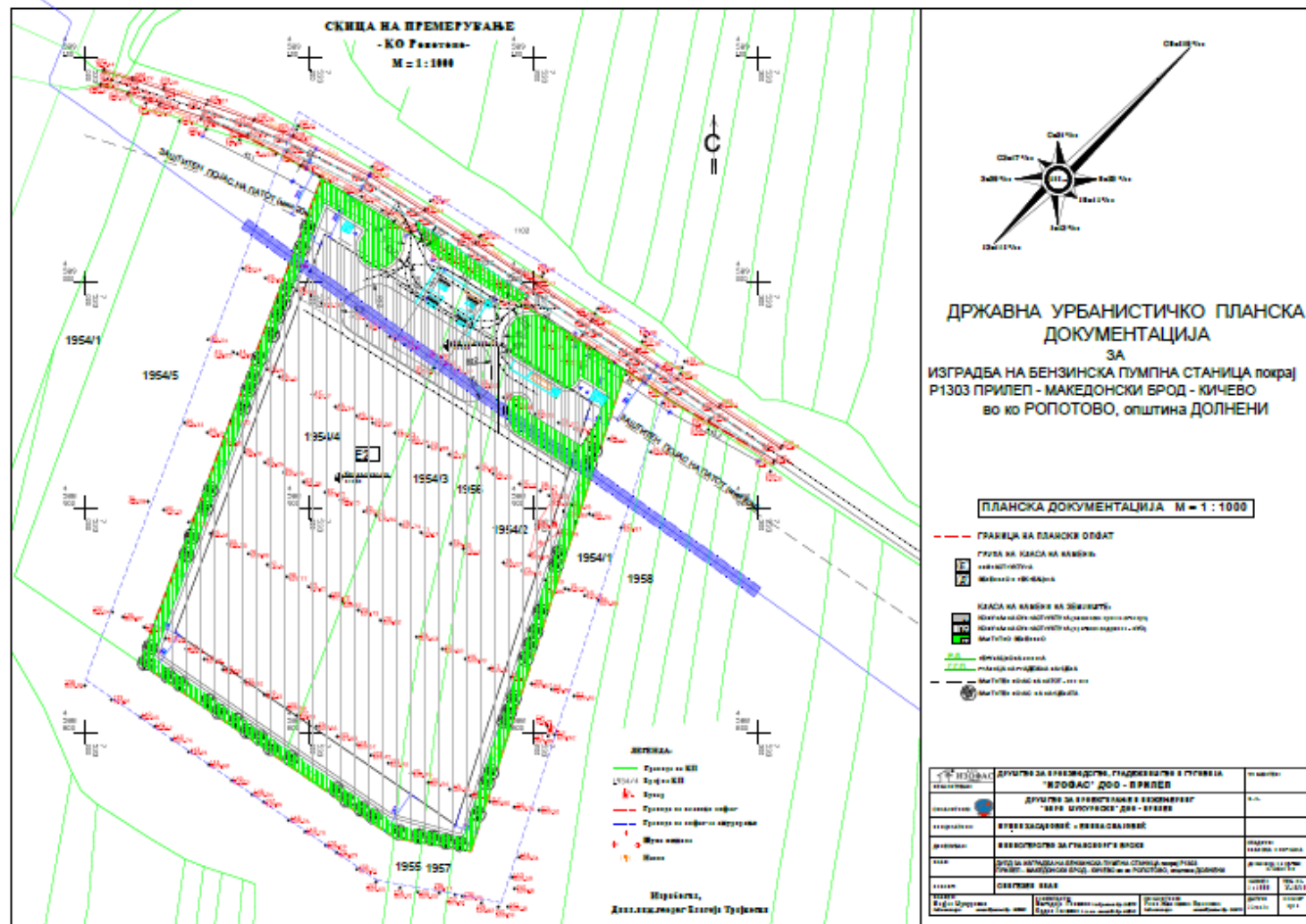
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти
Тема:
Заштита на животната средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита Карта бр. 24

- Легенда:
	Граници на региони за управување со животната средина		Заштита на акумулации и река за водопадите		Повисоки хидрогеолошки средини за лоцирање на депонии
	Заштита на простори со природна вредност		Рекултивација на деградирани простори		Споменички подрачја
	Рекултивација на деград. простори		Заштита на земјоделско земјиште		Археолошки локалитети
	Управување со загад. на воздух и вода		Заштита на шуми		Споменички целини
	Заштита на река од карушев излетет		Повисоки подрачја за лоцирање регионални отпадари депонии		

15.3. ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТВА

Во рамки на националната правна рамка, следните национални документи релевантни за планскиот документ се земени предвид во однос на целите на животна средина:

- Втор национален еколошки акционен план на РМ (2006 год.)
- Национална стратегија за одржлив развој
- Просторен план на РМ (2004 год.)
- Генерален Урбанистички План на Град Прилеп (2001 год.)
- ЛЕАП на Општина Долнени (2003 год)
- Закон за животна средина (Сл.весник бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08 и 83/09)
- Закон за заштита на природата (Сл. Весник на РМ, бр. 64/04, бр. 41/06 и бр. 84/07)
- Закон за управување со отпад (Сл.весник бр.68/04, 71/04, 107/07, 102/08 и 134/08)
- Закон за квалитет на амбиентен воздух (Сл.весник 67/04, 92/07 и 35/10)
- Закон за заштита од бучава во животната средина (Сл.весник бр.79/07)
- Закон за водите (Сл.весник бр.87/08, 6/09 и 161/09)
- Закон за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води (Сл. Весник на РМ, бр. 68/04 и бр. 103/08)
- Закон за спроведување на просторен план на РМ (Сл.весник бр. 39/04)
- Закон за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник бр.51/2005)
- Закон за градење (Сл.весник бр.130/09)
- Закон за јавна чистота (Сл.весник бр.111/08)
- Закон за комунални дејности (Сл.весник бр.45/97, 23/99, 45/02, 16/04 и 5/09)
- Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)
- Национален план за управување со отпад (2009 - 2015)

Во рамки на секундарното законодавство, земени се предвид сите постоечки подзаконски акти релевантни за тематиките опфатени со горенаведените законски акти. Во делот на имплементација на постапката за стратегиска оцена на животната средина дадена во Глава X од Законот за животна средина, следните подзаконски акти се консултирани при изготвката на овој Извештај и спроведувањето на самата процедура за стратегиска оцена на предметниот плански документ:

- Уредба за стратегии, планови и програми вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето (Сл.весник бр.153/07)
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуки дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето (Сл.весник бр.144/07)
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл.весник бр.153/07)
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл.весник бр.147/08)

Друго релевантно законодавство:

- Закон за локална самоуправа (Службен весник на РМ бр. 05/02)
- Закон за градење (Службен весник на РМ бр. 130/09)
- Закон за градежно земјиште (Сл. Весник на РМ, бр. 82/08 и бр. 143/08)
- Закон за земјоделско земјиште (Сл. Весник на РМ, бр. 29/98, бр. 18/99, бр. 02/04 и бр. 135/07)
- Закон за заштита на културното наследство (Службен весник на РМ бр. 20/04 и 115/07)
- Законот за шуми (Сл. весник на РМ бр. 64/09)
- Правилник за уредување на просторот (Сл. Весник на РМ, бр. 2/02)
- Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ, бр. 78/06)
- Правилник за поблиската содржина, размер и на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл. Весник на РМ, бр. 78/06)
- Уредба за класификација на водите (Сл. Весник на РМ, бр.)
- Конвенција за биолошка разновидност (Сл. Весник на РМ, бр. 54/97)
- Закон за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ бр. 36/04 и бр. 79/07)

Релевантни директиви на Советот на Европа:

- Директива за диви птици (79/409/ЕЕС)
- Директива за живеалишта (92/43/ЕЕС)

15.4. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ОВЖС И СОВЖС

Стратегиската оцена на влијание врз животната средина (СОВЖС) се однесува на проценка на влијанието на планските документи (стратегии, планови и програми) врз животната средина и здравјето на луѓето, а додека пак влијанието врз животната средина и здравјето на човекот од изведбата на проекти, е предмет на разгледување на процесот за спроведување на оцена на влијанието врз животната средина (ОВЖС).

Неколку споредби помеѓу СОВЖС и ОВЖС	
СОВЖС за политики, планови и програми	ОВЖС за проекти
Завзема место во поранешните фази од циклусот на донесување на одлуки: Цел - да се спречат влијанијата	Завзема место на крајот на циклусот за донесување одлуки: Цел - да се минимизираат влијанијата
Про-активен пристап кон развојните прелози	Реактивен пристап кон развојните предлози
Зема во обзир широк опсег на потенцијални алтернативи	Зема во обзир ограничен број на можни алтернатив
Процена на кумулативните ефекти е клучот на СОВЖС	Ограничен преглед на кумулативните ефекти
Акцент на цели на животната средина, управување со природните системи	Акцент на мерки за ублажување и минимизирање на влијанијата
Широка перспектива, ниско ниво на детали, обезбедување на визија и генерална рамка	Дефинирана постапка, високо ниво на детали
Повеќе-фазен процес, преклопување на компонентите, нивото на политиката се продолжува, повторлив	Добро дефиниран процес, јасен почеток и крај
Се фокусира на одржлива агенда,	Се фокусира на стандардната

користње на ресурсите и деградација на животната средина	агенда, системот на закани врз животната средина
---	---

Промена на фокусот на СОВЖС од пониско кон повисоко ниво

	СОВЖС ←————→ ОВЖС	
	„ПОВИСОКО НИВО“	„ПОНИСКО НИВО“
Ниво на донесување одлуки	Политика	План
Програма Проект		
Природа на акција	Стратешка, визионерска	
Непосредна, оперативна		
Резултати	Генерални / селективни	
Детални		
Степен на влијанија	Макроскопски, кумулативни, нејасни	
Микроскопски, Локализирани		
Временска скала	Долгорочни	до среднорочни
Среднорочни		до краткорочни
Клучни извори на податоци	Стратегии за одржлив развој, извештаи за состојба на животната средина, визии	
Посета на терен, едноставни анализи		
Вид на податоци	Квалитативни	
Квантитативни		
Алтернативи	Опсег на област, политички, регулативи, технолошки, физички, економски	
Специфични локации, дизајн, конструкција, операција		
Потешкотии при анализите	Нејасни	
Точни, ригорозни		
Оцена на перформанси	Одржливи перформанси (критериуми и цели)	
Правни рестрикции и најдобри практики		
Улога на практикант	Медијатор за преговори	
Застапување на вредности и норми		
Перцепција на јавноста	Неодредени, далечни	
Пореактивни		

15.5 ПРИЛОЗИ И ЗАПИСНИК ОД ЈАВНАТА РАСПРАВА

ОПШТИНА ДОЛНЕНИ / KOMUNA E DOLLNENIT

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА / VETQEVERISIA LOKALE

7504, Долнени, Тел./Факс: +389 48 403 200, info@opstina-dollneni.gov.mk, www.opstina-dollneni.gov.mk

ОПШТИНА ДОЛНЕНИ
KOMUNA DOLLNEN

Долнени Бр.Инг. 03-1766/1
Dollneni 20.09.2021

ЗАПИСНИК

од презентацијата и јавната расправа по однос на Извештајот за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на Државна урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура, одржана на ден 22.09.2021г.

На оваа презентација и јавна расправа присуствуваа Наталија Ацеска-овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина, како изработувач на извештајот, и како заинтересирана јавност - претставници на Локалната самоуправа на општина Долнени-Јсмин Тариќ д.и.а. и инвеститорите Мумин Хасановиќ, Емина Смајовиќ, Аднан Хасановиќ и Есад Хасановиќ.

На почетокот Наталија Ацеска, како изработувач на извештајот, направи стручна визуелна презентација на извештајот за стратегиска оцена и ги запозна присутните со целта на неговата изработка. Укажа дека истиот е насочен кон идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на Државната урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура. Образложи дека оваа постапка за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, да обезбеди спроведување на насоките од постојните релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во насока на промовирање на одржливиот развој во овој дел од пелагонискиот плански регион. Наталија Ацеска посочи дека оваа стратегиска оцена треба да претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидената Државна урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура.

Присутните претставници на Локалната самоуправа на општина Долнени и инвеститорите го изразија своето задоволство од презентираниот, но не поставија конкретни прашања до изработувачот на овој извештај за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина.

Со тоа презентацијата и јавната расправа по однос на извештајот за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на Државната урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура, беа завршени.

Записничар:

Јасмин Тариќ

Присутни лица:

- 1 Есад Хасановиќ -----
- 2 Мумин Хасановиќ -----
- 3 Емина Смајовиќ -----
- 4 Аднан Хасановиќ -----
- 5 Наталија Ацеска -----

ОПШТИНА ДОЛНЕНИ / KOMUNA E DOLLNENIT

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА / VETQEVERISJA LOKALE

7504, Долнени Тел./Факс +389 48 453 210 info@opstina-dollneni.gov.mk www.opstina-dollneni.gov.mk

ОПШТИНА ДОЛНЕНИ
KOMUNA DOLLNEN

Долнени
Dollnen

Бр. 196
09.12.2021
година

ИЗВЕШТАЈ

за прифатени и неприфатени забелешки по однос на Извештајот за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на Државна урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура, одржана на ден 22.09.2021г.

По однос на Извештајот за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина на Државна урбанистичка планска документација (ДУПД) за изградба на бензинска пумпна станица покрај Р1303 Прилеп-Македонски Брод-Кичево, во КО Ропотово на КП бр.1954/2, 1954/3, 1956 и дел од КП бр.2222, општина Долнени, со намена Е-супраструктура, не беа дадени никакви забелешки.

Изготвил:
Јасмин Тариќ-деца

Општина Долнени